VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY 1

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 109 — Vol. XLIX vuosikerta | Sudbury, Ont. | Lauantaina, lokak. 2 p. 1965 — Saturday, Oct. 2, 1965

Labourpuolue oli vähältä menettää työväestön tuen

Kysymyksessä hallituksen oikeus vaatia ennakkotietoja työläisten palkkavaatimuksista

Blackpool, Englanti. — Labourpuolueen konferenssissa hyväksyttiin eilen (torstaina) niukalla enemmistöllä ehdotus lainlaadinnaksi, millä annettaisiin hallitukselle valta sekaantua työnantajien ja työläisten välisiin riitasuuksiin työehtosopimuksista. Päätöslauselma hyväksyttiin siitä huolimatta, että ammattiyhdistystaholta esitettiin vakavia varauksia sen johdosta.

Ammattiyhdistyksien edustajien ehdottama vastustava päätöslauselma hyljättiin labouristien toimesta äänin 3,635,000—2,540,000.

Kysymys siitä josko hallituksella olisi oikeus sekaantua työnantajien ja työläisten välisiin asioihin siinä tapauksessa, että työläiset vapaehtoisesti kieltäytyvät vaatimasta suurempia palkankorotuksia, varmaankin tulee etualalle kun parlamentti kokoontuu uudelleen marraskuussa. Talousministeri George Brown on sitä mieltä, että työläisten on ilmoitettava ennakolta palkkavaatimuksistaan — ennen niiden virallista esittämistä, jotta hallituksella olisi mahdollisuus laatia talouskannanottonsa niiden mukaisesti. Asiaan liittyvät myös kysymykset asuntoloihin ja huoltopalveluun nähden.

Jos labourhallituksella myönteisiä päätöstä ei olisi tehty — mistä se pelastui vain vähäisellä enemmistöllä — se olisi voinut merkitä sitä, että se olisi menettänyt ammattiyhdistyksien tuen, joka on ollut tähän asti labourpuolueen parhaana taloudellisena turvana.

Ehdotus laiksi on saattanut laajat ammattiyhdistyspiirit arvostelemaan sitä, että on yritetty riistää pyhä oikeus — tilaisuus neuvotella vaikeuksitta työehdoistaan työnantajien kanssa. Ammattiyhdistysväki kuitenkin alistui lopulta talousministeri Brownin pyytäessä, että he eivät asettautuisi "tämän talous- ja sosiaalivallankumouksen" tielle.

Britannian suuri Transport and General Workers Union äänesti tätä lakiehdotusta vastaan.

Mainitun union johtaja Clive Jenkins esitti mainitun päätöslauselmaehdotusen sittemmin hyväksytyn ehdotuksen kumoamiseksi. Hän sanoi, että hän esittää ehdotuksensa aikeen tyhjäksi saattamiseksi raskain sydämin. Hän kysyi, että mitä tapahtuisi jos uniot ylenkatsoisivat vaatimukset jotta niiden olisi pidättäydyttävä uusista palkkavaatimuksista. Tulisiko annettavaksi sakkotuomioita tai määrättäväksi vankeutta? Jos ihmiset eivät maksaisi sakkoja, niin joutuisivatko he vankilaan?

Soodakattilan räjähdys surmasi 3 Äänekoskella

Äänekoski. — Kolme työntekijää sai surmansa ja viisi loukkaantui vaikeasti Äänekoskella Metsäliiton Selluloosa Oy:n sulfaattiselluloosatehtaalla tapahtuneessa räjähdysonnettomuudessa tiistaina.

Surmansa saaneet ovat pillimies Viljo Henrik Nieminen, lämmittäjä Väinö Erik Kolu ja konemestari Eino Ilmari Rönnberg, sekä loukkaantuneet lämmittäjä Edvard Hyvärinen, lämmittäjä Eino Liimatainen ,teknikko Aulis Halonen, pillimies Pentti Pitkänen ja siivooja Hanna Korkiamäki.

Räjähdyksen arvellaan saaneen alkunsa soodakattilan tulipesässä sattuneesta vuodosta, mutta varmuudella se selviää vasta asiantuntijain suorittamissa yksityiskohtaisissa tutkimuksissa.

Yli 500 ehdokasta jo liittovaaleja varten

Ottawa. — Tilastotietoja keränneet sanomalehtimiehet ilmoittivat keskiviikkoiltana, että siihen mennessä oli nimitetty kaikkiaan yli 500 ehdokasta tulevia liittovaaleja varten. Vuonna 1963 nimitettiin ennen vaalien pitämistä kaikkiaan 1,023, eli enemmän kuin koskaan aikaisemmin. V. 1962 vaalien toimittamisen edellä oli nimitetty 1,016 ehdokasta.

Ehdokkaiden nimittämisaika päättyy lokakuun 25 päivänä 242 canadalaisessa vaalipiirissä, joista kahdesta valitaan kaksi edustajaa kustakin. Toisissa kaukaisimmissa ja laajemmissa — erikoisestikin pohjoisessa sijaitsevissa — 21 vaalipiirissä on nimittämisien tapahduttava kaksi viikkoa aikaisemmin, lokakuun 12 päivään mennessä, jotta on aikaa toimittaa näille vaaleja varten tarpeelliset tarpeet.

Liberaalit olivat nimittäneet keskiviikkoiltaan mennessä eniten ehdokkaita — 180 — konservatiivit 149, uusdemokraatit 141. Niin liberaalit kuin konservatiivitkin suunnittelevat täyden ehdokasmäärän — 265 — nimittämistä ennen vaalien pitämistä, samoin kuin he tekivät edellisten vaalien edellä v. 1963.

Social Credit Rally — Social Credit puolueesta eronnut Quebecin osa — rajoittaa vaalitoimintansa vain Quebecin maakuntaan, missä se on asettanut 45 ehdokasta. Social credit puolue on nimittänyt tähän mennessä 29. Kommunistipuolue on nimittänyt 8 ehdokasta ja erinäisiä itsenäisiä ehdokkaita on nimitetty 10.

Liberaaliset puhemiehet ovat olleet kovasti sitä mieltä, että tulevissa vaaleissa olisi valittava enemmistöhallitus, sillä heidän mielestään vähemmistöhallitus ei ole läheskään niin tehokas kuin he toivoisivat sen olevan. Esimerkiksi Pohjoisten asioiden ministeri Arthur Laing sanoi puhuessaan Port Arthurissa tällä viikolla, että nykyinen liberaalihallitus, jolla ei ole enemmistöä parlamentissa, on sitten v. 1963 valitsemisensa jälkeen ollut jatkuvassa kriisissä.

VIIME TIEDOT

Dar es Salaam. — Tansanian presidentti Julius Nyerere on valittu uudelleen viiden vuoden virkakaudeksi. Hänen puolestaan ainoana ehdokkaana annettiin 96 pros. annetuista äänistä. Hän ilmoitti eilen (torstaina) sen jälkeen kun oli saatu tietoon vaalitulokset, että hän ottaa vastaan samalla ulkoministerin toimen.

Quebec. — Quebecilainen 32 vuoden ikäinen separatisti Reggie Chartrand valitsi vankeustuomion sen sijaan, että hän olisi maksanut $25 sakkoa kun hänen havaittiin syyllistyneen rauhan häiritsemiseen Britannian kuningattaren vieraillessa täällä vuoden 1964 lokakuussa. Chartrand tunnetaan Les Chevaliers de l'Independence-separatistiryhmän johtajana. Hän valitsi kahdeksan päivän vankeustuomion sen sijaan, että olisi ostanut vapautensa sakolla.

Hongkong. — Kiina ilmoitti eilen, että se pidättäytyy Kiinan rannikon läheisyydessä ja Chiang Kai-shekin joukkojen hallussa olevien Quemoyn, Tatanin ja Erhtanin saarien joka toinen päivä tähän asti tapahtuneesta tykistötulittamisesta lokakuun 1 ja 3 päivinä jotta saarien asukkailla olisi mahdollisuus juhlia Kiinan kansantasavallan 16. perustamispäivää, ilmoitettiin Uusi Kiina uutistoimiston tiedonannossa.

Jotkut ei-kansalaiset saavat äänestää marrask. 8 p. vaaleissa

Ottawa. — Joissakin tapauksissa ei ole ehdottomasti tarpeellista että Canadassa asuva henkilö on Canadan kansalainen päästäkseen äänestämään marraskuun 8 päivänä pidettävissä liittovaaleissa.

Canadan vaalilaissa sanotaan, että äänestyskelpoisuus on riippuvainen vain siitä, että kysymyksessä oleva henkilö asui maassa silloin kun vaalit julistettiin pidettäväksi (tässä tapauksessa syyskuun 8 päivänä), että hän on äänestyspäivänä vähintään 21 vuoden ikäinen ja Canadan kansalainen tai Britannian alamainen, joka on asunut maassa vähintään vuoden ajan ennen vaalien toimeenpanoa julistusta.

Tämä merkitsee sitä, että paitsi Canadan kansalaiset, Yhdistyneen Kuningaskunnan (Britannian) ja kaikkien Britannian kansojenyhteisön maiden sekä Irlannin ja Etelä-Afrikan tasavaltojen asukkaat voivat äänestää näissä vaaleissa jos he vain tyydyttävät kaikki muut ehdot.

Mitään äänestämisoikeutta ei suoda vierailijoille ja siirtolaisille jos he eivät ole Canadan kansalaisia. Siirtolaisiksi hyväksytyn henkilön on asuttava maassa vähintään viisi vuotta ennenkuin hän saa mahdollisuuden päästä Canadan kansalaiseksi ja sitä tietä äänestyskelpoiseksi.

Yhdysvaltain kansalaisia tavallisesti varoitetaan, että he voivat menettää Yhdysvaltain kansalaisoikeudet jos he äänestävät Canadan vaaleissa. Jotkut yhdysvaltalaiset ovat huomanneet, että heidän nimensä on vahingossa liitetty äänestäjien listalle. Vaikka tämä ei todista sitä, että he ovat äänestäneet Canadan vaaleissa, niin usein heistä ovat pyytäneet vaalivirkailijoita poistamaan nimensä äänestäjien listoilta.

Vuonna 1962 tapahtui ensimmäisen kerran siten, että Canadan kaikki intiaanit olivat oikeutettuja äänestämään siinä ehdolla, että he tyydyttävät kaikki muut tarpeelliset ehdot. Siihen asti reservaatioilla asuvia intiaaneja pidettiin hallituksen holhouksen alaisina olevina henkilöinä ja muutamia poikkeuksia lukuunottamatta heiltä kiellettiin äänestämisoikeus.

Eskimoilla on ollut äänestämisoikeus vuodesta 1953 lähtien.

Äänestäjien on äänestettävä siinä vaalipiirissä, missä he asuivat silloin kun vaalit julistettiin toimitettavaksi. Jos henkilö on muuttanut asuinpaikkaansa sitten viime syyskuun 8 päivän, hänen on palattava aikaisempaan asumalleen äänestysalueelle kyetäkseen äänestämään. Ainoat poikkeukset tästä säännöstä koskevat kirkonmiehiä ja heidän vaimojaan. He ovat oikeutettuja äänestämään asumassaan vaalipiirissä vaikka he ovat siirtyneet sinne vaalien toimitettavaksi julistamisen jälkeen.

Ford lupasi tuontiautojen hinnan alentamista

Toronto. — Canadassa toimivan Ford yhtiön alayhtiö ilmoitti tällä viikolla, että se vaatii Yhdysvalloista Canadaan tuotuista v. 1966 autoista pienempää hintaa kuin vaadittiin tämän vuoden malleista.

Kysymyksessä on suurihintaisempat Mustang-, Thunderbird ja Lincoln-merkkiset autot.

Ford on ensimmäinen yhtiö antamaan minkäänlaisia vihjeitä siitä minkälaisia hintoja se tulee vaatimaan ensi vuoden merkkisistä autoista. Canadassa valmistettujen Falcon, Comet ja Meteor-mallisten autojen hinnoista annetaan -tiedotus myöhemmin.

Kauppakamari ehdottaa tuloverojen vähentämistä ja muiden lisäämistä

Toronto. — Vuotuisissa ehdotuksissaan Canadan talouden ja yhteiskunnallisen ilmapiirin "parantamiseksi" Canadan kauppakamari esitti jotta tulisi vähentää yksityisten ja yhtiöiden tuloverotusta, jälkimmäisessä tapauksessa siinä mielessä, että yhtiöiden maksamat tuloverot saatettaisiin samalle tasolle kuin yhdysvaltalaisten yhtiöiden maksamat.

Kauppakamarin julkisuuteen antamassa lausunnossa esitettiin se ajatus, että tuloverojen asemesta olisi verotettava suuremmassa määrässä tuotteiden käyttäjiä.

Kauppakamarin montrealilainen presidentti R. H. Keefler vakuutti, että kauppakamarin tarkoituksena on antaa panoksensa pyrkimykselle, joka johtaisi Canadan parhaimpia etuja palvelevaan verotuspolitiikkaan.

Keefler sanoi samalla, että olisi kiinnitettävä suurempi huomio Canadan kansallisen yhtenäisyyden aikaansaamiseen.

Tässä yhteydessä kauppakamari oli sitä mieltä, että olisi kiinnitettävä suurempi huomio siihen, että canadalaisissa kouluissa opetettaisiin myös toista kieltä, niin alkeiskuin keskikouluissakin.

Kaksikielisyyden merkitystä korostaen kauppakamari ehdotti jotta ministeritasolla olevien valtion toimenhaltijain olisi oltava niin ranskankuin englanninkieltäkin hallitsevien ja että ellei tämä ole mahdollista, niin varaministereiksi olisi nimitettävä molempia kieliä hallitsevia henkilöitä.

SOCIAL CREDITIN JOHTAJA ARVOSTELI VAALITAVOITTEITA

St. Thomas. — Social credit puolueen johtaja Robert Thompson sanoi täällä tällä viikolla, että hänen mielestään marraskuun 8 päivänä toimitetaan vain sarja täytevaaleja sen sijaan, että toimitettaisiin täydelliset liittoparlamentin alahuoneen vaalit. Hänen mielestään näissä vaaleissa on paremminkin kysymys erinäisten ehdokkaiksi asettuneiden henkilöiden henkilökohtaisista ominaisuuksista kuin heidän edustamiensa puolueiden poliittisesta kannanotosta.

Hän sanoi Elgin-vaalipiirissä pidetyssä nimittämiskokouksessa, että kysymyksessä on paremminkin puoluejohtajien rehellisyys kuin enemmistöhallituksen valitseminen.

Hän oli sitä mieltä, että enemmistöhallituksen höyryjyrätaktiikka ei merkitse sitä, että siten olisi olemassa kunnon hallitus.

Elginin vaalipiirin social creditit valitsivat ehdokkaakseen 38 vuoden ikäisen Spartasta kotoisin olevan Clare Ingerin. Edustajapiiriä on ollut jatkuvasti edustamassa sitten 50-luvun puolivälistä konservatiivi James McBain.

Lääkärien yhdistyksien vuosikokouksessa:

Itsemurhat lisääntyneet nuorten keskuudessa

Calgary. — Ponokassa sijaitsevan Albertan mielisairaalan johtaja T. C. Michie sanoo olevansa hämillään sen johdosta, että nuoremman väestön keskuudessa on todettu tapahtuvan yhä enemmän itsemurhia ja itsemurhayrityksiä.

Tri Michie sanoi puhuessaan Canadan lääkärien yhdistyksen vuosikokoukselle tällä viikolla antamassaan raportissa, että on mahdollista jotta joidenkin nuorempien ihmisten käsityskyky on siinä määrin turmeltunut jotta he pitävät kuolemaa lopullisena elämän kokemuksena.

Kahtena ilmeisenä syynä tähän on se, että nuoret ovat nykyään alttiita korkeapaineisemmille yhteiskunnallisille kokemuksille ja se, että heidän arvostamiskykynsä on muuttunut siinä määrin jotta he uskovat itsemurhan olevan hyväksyttävissä, sanoi tri Michie.

Useat vuosikokoukseen osallistuneet tohtorit sanoivat, että he olivat huolissaan siitä jotta heille luvattua tuntemattomuutta voitaisiin loukata jos he antaisivat keräämänsä terveydenhuoltoa koskevat tilastonsa julkisuuteen.

Vuosikokous oli samaa mieltä Canadan lainopillisten neuvonantajain yhdistyksen kanssa siitä, että Canadan rikoslaissa tulisi tehdä muutoksia, joiden perusteella voitaisiin koventaa tuomioita niille henkilöille, jotka ajavat autojaan väkijuomien vaikutuksen alaisena ja voitaisiin helpottaa näiden henkilöiden tuomioistuimen eteen saattamista.

Eräässä vuosikokouksen komitean raportissa ehdotettiin, että olisi tehtävä pakolliseksi jotta kaikki autot olisi varustettava turvallisuusvöillä ja että kaikkien moottoripyöräilijäin tulisi olla varustettu kypärillä.

Komitea ehdotti samalla, että autojen istuimet tulisi rakentaa siten, että voitaisiin vähentää niskain taittumisen vaaraa.

Vuosikokous päätti jättää edelleen farmaseuttikomiteansa harkittavaksi ehdotuksen jotta rohdoskauppiaiden olisi pakko luetella selvästi kaikkien lääkepakkauksien etiketteihin selostus siitä mitä lääkkeet sisältävät. Lääkärit ovat usein valittaneet, että he ovat joutuneet hätätilanteeseen kun potilas on väärinkäyttänyt pikaisesti ja vaikeasti tunnisteavaa lääkettä.

NL'lta ystävällinen tervehdys Kiinan vuosipäiväksi

Moskova. — Neuvostoliitto esitti torstaina ystävällisessä hengessä Kiinan kansantasavallan hallitukselle, että aatteellisten erimielisyyksien ratkaisu on "nyt tarpeellinen tehtävä".

Hallituksen äänenkannattaja Izvestija sanoi, että Neuvostoliiton hallitus on pyrkinyt viime vuodesta alkaen suhteiden normalisoimiseen Kiinan kanssa, mutta "vielä on olemassa vakavia esteitä".

Izvestija lähetti Kiinan hallitukselle ja kansalle "lämpimän tervehdyksen" perjantaina, lokakuun 1 päivänä vietettävän Kiinan vapautumisen 16:sta vuosijuhlan johdosta.

Kiinalais-neuvostoliittolaiset erimielisyydet eivät ole väistämättömiä, sanoi Izvestija selittäen, että Neuvostoliitto on koko vuoden yrittänyt pidättyä julkisesta väittelystä Kiinan kanssa.

"Neuvostoliitto kannattaa yhteisiä toimenpiteitä Kiinan Kansantasavallan ja muiden sosialististen maiden sekä kaikkien vapautta rakastavien kansojen kanssa tarkoituksella antaa tuntuva vastaisku Yhdysvaltain sotilasklikille Vietnamin kansan avustamiseksi", kirjoitti Izvestija.

Tuhansia kodittomaksi Meksikon hirmumyrskyssä

Mexico City. — Vähintään kuusi ihmistä kuoli ja tuhansia joutui kodittomaksi hirmumyrsky Hazelin saapuessa raivoten Tyyneltämereltä tiistaina.

Tuuli kaatoi lennonjohdon radiomastoja Mazatlanin lentokentällä. Useimmat tiet olivat veden tulvittamia ja kaupungin asukkaat ilman sähkö- ja puhelinpalvelua sekä ilman juomavettä.

Sadat perheet turvautuivat puihin Rosariossa pyrkiessään pakoon tulvavesiltä. Jalison osavaltion pääkaupunki Guadalajara ja tusinan verran Nayaritin osavaltion kyliä joutui eristettyyn asemaan.

New Orleansista ilmoitettiin, että troopillinen myrsky Debby, joka oli tiistaina yhä lisääntymässä voimakkuudeltaan, oli aikaansaamassa korkeita aaltoja Mississippin ja Alabaman rannikoilla.

Säätietotoimistosta annettiin alueen kaikille asukkaille kehoitus lähteä alueelta, sillä oli olemassa vaara tulvatilanteesta.

SANOMALEHTIPOSTITTAJAIN LAKOSSA EI VIELÄ RATKAISUA

Toronto. — Tällä viikolla ilmoitettiin, että Ontarion työministeriön sovittelulautakunta oli menettänyt toiveensa siitä, että kolmen torontolaisen englanninkielisen päivälehden ja niiden postittajien kesken päästäisiin sovintoon uudesta työehtosopimuksesta.

Lautakunnan erittäin lyhyessä tiedonannossa sanottiin: "Tämä lautakunta toteaa, että sen on tiedotettava jotta se ei voi esittää mitään ehdotuksia, joiden perusteella helpotettaisiin riidassa olevien osapuolten sovintoon pääsemistä." Lausunnon oli allekirjoittanut sovintolautakunnan puheenjohtaja T. C. O'Connor.

Postittajien union taholta syytettiin jo viime elokuussa, että kustantajien edustajat olivat kävelleet ulos neuvottelutilaisuudesta keskustelun asiasta vain yhden päivän pidettyä. Postittajien puhemies ilmoitti, että postittajat antavat piakkoin julkisuuteen oman lausuntonsa asiasta.

Postittajien edustajat hyväksyivät viisi kuukautta sitten kokeellisen sopimuksen, joka kuitenkin hyljättiin kirjaltajien union (International Typographical) Colorado Springsissä sijaitsevan päämajan toimesta sillä uhkauksella, että jos torontolaiset postittajat, joiden unio kuuluu kirjaltajien union alaisuuteen, hyväksyvät ehdotetun sopimuksen, niin heitä voisi olla vastassa kirjaltajien union suojeluksesta erottaminen ja sen mukana eläke etujen menettäminen.

Postittajat ovat kieltäytyneet menemästä kirjaltajien union pikettilinjan läpi viime vuoden heinäkuun 9 päivästä lähtien, jolloin kolmen lehden — Starin, Telegramin ja Globe and Mailin — kirjaltajat turvautuivat lakkotoimenpiteeseen vaatien uutta työehtosopimusta ja turvaa teollisuuden automatisoinnin varalta.

PAPIN TAPPAJA PÄÄSI VAPAAKSI

Haneyville, Ala. — Osa-aikasheriffinä toiminut insinööri Thomas L. Coleman, joka tappoi kansalaisvapauksia puolustaneen nuoren pappismiehen, pääsi täällä vapaaksi torstaina kun kokonaan valkoihoisista muodostettu valamiehistö antoi "syytön" lausuntonsa. Hänen lakimiehensä tunnustivat, että Coleman tappoi haulikolla ampuen Jonathan Danielsin, mutta väittivät, että se tapahtui "itsepuolustuksessa".

Kuultuaan "syytön" lausunnon, Coleman kävi kädestä pitäen tervehtimässä tai kiittämässä valamiehistön kaikkia jäseniä.

Samassa yhteydessä kun hän tappoi Danielsin, Colemanin sanotaan haavoittaneen myös toista nuorta kansalaisvapauksien puolustajaa, Rev. John B. Morrissea, joka on vieläkin sairaalahoidossa. Siitä on nostettu Colemania vastaan haavoittamissyytös, mikä on vielä käsittelemättä.

Yleinen syyttäjä Flowers sanoi tätä oikeuskuulustelua lain ja järjestön pilkaksi. Lakimies Arthur J. Hanes, Birminghamin entinen pormestari sanoi, että se oli hyvä ja täysin oikeutettu päätös.

Koko oikeuskuulustelun ilmeisenä tarkoituksena oli todistaa — ja siihen yhtyivät kaikki viranomaiset, niin syyttäjä kuin tuomari ja valamiehistökin — että miestaposta syytetty Coleman oli syytön, ja tapetuksi tullut Daniels rikollinen siksi kun hän oli kumppaneineen tullut auttamaan paikallista neekeriväestöä äänioikeustaistelussa, kuten kirjeenvaihtaja Wm. Bradford Huie Haynevillesta tiedoitti, selittäen, että niin tuomari kuin puolustusasianajaja, syyttäjä ja valamiehetkin pitivät etutilalla paikkakunnan puolustamista.

Hänen selityksensä mukaan valkoihoisten toimesta oli tämän jutun yhteydessä nostettu seuraavat syytökset tapetuksi tullutta Jonathan Danielsia ja vähällä tapetuksi tullutta Richard Morrisroea vastaan:

— Kun nuori Daniels käveli vankisellistään pois kello 2.55 perjantaina, elokuun 20 pnä, hän suuteli ensi töikseen erästä värillistä tyttöä huulille. Tämä seikka oli TV-uutisen johdantona Alabaman useimmilla paikkakunnilla. Se oli myös lehtiuutisten otsikkona. 26-vuotias Daniels ja katolinen pappi Morrisroe oli ollut kuusi päivää Haynevillen vankilassa yhdessä useiden neekerien kanssa. Haulikkovammasta toipilaana oleva Morrisroe on myös 26-vuotias.

— Kello 3.45, jolloin Daniels meni erääseen pikkukauppaan ostaakseen makeisia, 12 kaliberin automaattisella haulikolla varustettu Coleman oli häntä kaupassa vastassa. Silloin nähtiin Danielsin kädessä välähtävän veitsen terä — ainakin 3—4 tuumaa pitkä terä. Puolustaakseen itseään ja kaupassa olleita valkoihoisia naisia Colemanilla ei ollut muuta mahdollisuutta kuin täyttää Danielsin rinta hauleilla.

— Sitten Morrisroe ryntäsi pistooli oikeassa kädessä Colemania kohti ja urhealla puolustajalla ei ollut muuta mahdollisuutta kuin ampua tätä nuorta pappia.

— Tapetulla Danielsilla oli ollut mukana pehmeäkantinen kirja. Sen nimi oli "The Fanatic", kirj. Meyer Levin. Pääpuolustusasianajaja, valtion senaattori Vaugh Hill Robison heilutti tätä kirjaa sanomalehtimiesten nähtäväksi ja huusi sen nimen kahteen kertaan.

— Vertavuotaneelta Morrisroelta oli saatu seuraavat kirjat: "Native Son", kirj. Richard Wright; "The Life and Times of Frederick Douglas" ja "Church in Latin America". Näitä kirjoja heiluteltiin myös, erikoisesti "niggerin" (neekerien haukkumanimi etelävaltioissa) kirjoittamaa sekä kirjaa Latinalaisesta Amerikasta, "missä on niin paljon kommunisteja".

— Danielsin vaatteita näytettiin (oikeuskuulustelussa) vaatekappale kerrallaan. Siellä oli musta papillinen jersey-villapaita, missä oli verinen läiskä, valkoinen pappiskaulus ja vaaleat housut. Mutta hänen aluspaitansa ja -housunsa olivat väriltään tummanpunaisia. Puolustusasianaja heilutti niitä siten, että kaikki paikalla olleet voisivat olla tuomarina Jumalan miehelle jolla on punaiset alushousut.

— Danielsin kengät olivat sellaiset, ettei niitä pidä koskaan yksikään Lowndesin pappi. Ne olivat karkeat, raskaat, pitkävartiset ja värjätyt nahkakengät, joiden ylätakareunassa oli vanhanmalliset lenkit, joista vetäen saadaan kengät jalkaan. Valtion syyttäjä ei muistanut esittää niitä (kenkiä) todistuskappaleiksi. Puolustusasianajaja näytteli sitten niitä, hymyili itsetyytyväisesti ja intti, että ne ovat todella paljastavaa laatua.

— Sen jälkeen kun nuoret papit oli ammuttu ja he makasivat verta vuotavina, nähtiin "suuren neekerin" juoksevan ruumista ja haavoittunutta kohti. Jollakin tavoin, ja kaikista paikallaolleista todistajista huolimatta hän (tämä "suuri neekeri") sai otetuksi suuren veitsen pois Danielsin kädestä sekä .38 kaliberin revolverin Morrisroen kädestä. Sitten tämä "suuri neekeri" pääsi pois. Kukaan ei tiedä missä hän on, eikä kukaan ole sittemmin nähnyt niitä aseita.

Alabaman yleinen syyttäjä on jo selittänyt lehtimiehille, että näitä aseita ei ole ollutkaan ja että kaikki niiden olemisen puolesta annetut todistajalausunnot ovat valheita.

Mutta Lowndes alueen valkoihoiset kansalaiset haluavat uskoa, että kristitty pappi, joka haluaa antaa neekereille äänioikeuden, pitää todennäköisesti punaisia alushousuja ja keltaisia kenkiä; että hän lukee "The Fanatic"-nimistä kirjaa sekä kantaa puukkoa ja .38 kaliberin revolveria.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing Address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:

Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75		USA:ssa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25	
3 kk. 2.75		Suomessa: 1 vk. 10.50, 6 kk. 5.75	

Miehitetty maa

"Tämä on Yhdysvaltain miehittämä maa. Kaikkein tärkeintä on se, että nämä ulkomaalaiset sotajoukot lähtevät pois niin pian kuin mahdollista."

Näin vastasi maanpakolaisuudesta lauantaina palannut Dominikaanisen tasavallan entinen presidentti Juan Bosch kun kansalaisensa tiedustelivat mitä hän ajattelee siellä olevista amerikkalaisista sotajoukoista.

Kuten tiedetään, taloudellisiin ja sosiaalisiin uudistuksiin melko varovaisesti, mutta kuitenkin johdonmukaisesti pyrkinyt presidentti Bosch syöstiin vallasta amerikkalaismielisten sotilasupseerien toimesta, joiden mielestä Bosch uhkasi maata "kommunistisuudellaan".

Merkillepantavaa on, että kotimaahan nyt palannut presidentti Bosch saapui perustuslaillisuuteen pyrkivien kapinallisten puoleiselle osalle Santo Domingossa, missä kenraalijunttaa vastaan taistelleet asukkaat antoivat hänelle innokkaan vastaanoton, ja missä Dr. Bosch puolestaan kunnioitti huhtikuun vallankumouksessa kaatuneiden muistoa.

Dr. Bosch oli vielä epäröivällä kannalla siitä, ryhtyykö hän uudelleen presidentin ehdokkaaksi vai eikö ryhdy. "On vielä liian aikaista keskustella minun poliittisesta tulevaisuudestani", hän sanoi sanomalehtien kirjeenvaihtajille.

Mutta kuten sanottu, hän ei ollut lainkaan epätietoinen siitä mitä on Dominikaanisessa tasavallassa tapahtunut ja minkälaisessa asemassa hänen maansa nyt on. "Yhdysvallat on miehittänyt maan", hän sanoi. "Kaikkein tärkeintä on se, että kaikki ulkomaalaiset juokot lähtevät pois."

Katoliikkien uskonvapausjulistus

Luterilainen kirkko, mihin suomalaisten enemmistö kuuluu joko todellisesti tai muodollisesti, ei ole liiallisella vapaamielisyydellä pilattu. Mutta siitä huolimatta meillä, kuten yleensä protestanteilla, on vissiin määrään saakka oikeutetusti ollut sellainen käsitys, että roomalaiskatolisen kirkon johto ja ohjelma seuraa lievästikin sanoen rutikuivaa, konservatiivista politiikkaa uskon asioista puhuttaessa. Paavin "erehtymättömyys", kirkon väite, että ainoastaan roomalaiskatolinen kirkko edustaa sitä "ainoata oikeata uskoa", tinkimätön vaatimus, että ihmisen on uskottava "neitseettä syntymiseen" taivaaseen päästäkseen ja avoin suvaitsemattomuus kaikkia "toisia uskovia" ja uskomattomia kohtaan ovat joitakin niitä seikkoja joiden perusteella roomalaiskatolinen kirkko on antanut itsestään vanhoillisuuden perikuvan.

Kysymys ei ole kuitenkaan vanhoillisuudesta yksinomaan "uskon asioihin" nähden, sillä tätä ääri-konservatiivisuutta on kirkkojen toimesta sovellettu myös näihin "maallisiin". "Väärinuskovaiset" eli "kerettiläiset" ovat saaneet roomalaiskatolisissa maissa ja saavat vieläkin (Espanja) tuntea, että heillä ei ole "vääräoppisuutensa" takia sen paremmin maallisia kansalaisoikeuksia kuin mahdollisuutta päästä taivasten valtakuntaankaan. Hugenotit ajettiin miekalla pois Ranskasta, siksi, kun he olivat protestantteja, huomioi tässä yhteydessä eräs torontolainen päivälehti. Thomas Moore joutui pidätetyksi ja lopulta häneltä leikattiin pää pois siksi, kun hän kuului roomalaiskatoliseen uskoon. Pyhinvaeltaja-isät menivät Atlantin poikki protestanttien vainotessa heitä siksi kun he olivat "vääriä" protestantteja. Presbyteerit polttivat Michael Servetuksen siksi kun hän kuului unitaarikirkkoon. Kuningas Charles piti kirjailija John Bunyania vankilassa kymmenen vuotta — kumpiakin sanotaan kiihkeiksi uskovaisiksi, mutta he eivät päässeet yksimielisyyteen siitä, miten pitäisi jumalaa palvella. Näin edellävilittävä torontolaislehti kirkkojen piintyneestä konservatiivisuudesta yleensä.

Mutta tässä yhteydessä on kuitenkin puhe erikoisesti roomalaiskatolisen kirkon asioista. Kuten sanottu, meillä luterilaisen kirkon vaikutuksen alla enemmän tai vähemmän olleilla henkilöillä on ollut sellainen käsitys, että roomalaiskatolinen kirkko on ohjelmansa ja käytäntönsä perusteella konservatiivisista konservatiivisin.

Mutta viime viikolla, tarkemmin sanoen syyskuun 22 pnä tuli Vatikaanista tieto, että roomalaiskatolisen kirkon neuvosto oli äänin 1,997—224 hyväksynyt lausunnon, jonka mukaan kaikilla ihmisillä on uskonvapaus. Tämä piispojen kokouksen päätös, mihin nykyinen paavi Paavali vaikutti ilmeisesti myönteisesti, tehtiin saatujen uutistietojen mukaan nimenomaan siinä mielessä, että siten parannetaan eri kirkkoihin kuuluvien uskovaisten, sekä uskovaisten ja ei-uskovaisten välisiä suhteita. Merkillepantavaa on, että uskonvapausjulistusta vastustivat loppuun asti maissaan valta-asemissa olevat piispat ja kardinaalit, erikoisesti Italian, Espanjan sekä Latinalaisen Amerikan joidenkin maiden piispat.

Asiallisesti puhuen tämän kirkkoneuvoston hyväksymä lausunto julistaa saatujen uutistietojen mukaan sitä, että kaikilla kansoilla ja kaikilla yksilöillä on oikeus uskoa omantuntonsa sanelemalla tavalla ilman minkäänlaista ulkopuolista painostusta. Samalla tässä julistuksessa pyydetään eri maiden valtioita suojaamaan tätä uskonvapautta.

Totta on, että mainitun kirkkoneuvoston päätös asiasta ei ole aivan lopullinen, sillä tehty päätös edellyttää, että julkaisu alistetaan jonkinlaisen tarkkailukomitean tutkittavaksi ja "toimitettavaksi". Mutta asiasta käyty keskustelu oli siksi kireätä, että tehty päätös kaikkine asiallisten muutosten teon julistuksen tekstiin. Tältä pohjalta katsoen ja huomioonottaen sen, että paavi Paavali kääntyi ainakin lopussa tämän uudistuksen eli reformin puolelle, pidetään melko varmana, että nyt hyväksytty päätös uskonvapaudesta tulee aikanaan virallisesti voimaan.

Ilman muuta on selvää, että tämä edustaa melkoista ja samalla tervehdittävää edistystä roomalaiskatolisessa kirkossa, joka on edellämainituissakin syiden perusteella kantanut vuosikausia patavanhoillisuuden leimaa.

Kirjoitetun sanan pitkä historia

Ihmiskunnan historian vaiheissa kirjoittamisen historia muodostaa erittäin monivivahteisen tehtävän nähtynä sekä taloudellisesta että esteettisestä kulmasta. Tätä historiaa ei voida seurata pitkin kronologista linjaa, koska sillä on monia eri alkupisteitä monissa eri paikoissa.

Nykyiset tutkimukset viittaavat siihen suuntaan, että 500,000 vuotta sitten on jo saattanut olla ihmisolentoja, joilla on ollut aseita, työkaluja ja käyttöesineitä, joita he ovat ottaneet suoraan luonnosta käyttöönsä tai valmistaneet itselleen — niihin on kuulunut kivisiä välineitä, joita on säilynyt meidän päiviimme asti sekä kasvimaailmasta tehtyjä esineitä, jotka ovat tuhoutuneet.

Niinä aikoina, jolloin puheesta muodostui täydellisiin ilmauksiin vievä kommunikaatioväline, on saattanut myös esiintyä jo merkkejä tai esineitä, jotka jotakin käsitettä ovat ilmaisseet. Ja näitä merkkejä (laajasti käsitettynä) on myös säilynyt meidän päiviimme asti. Niihin kuuluvat erilaiset kaiverrusmerkit, jotka alkavat hiekkaan piirretyistä kuvioista ja päättyvät eläinten korviin leikattuihin pykäliin sekä vierinkivet tai kuivat lantakokkareet, joita on käytetty laskuvälineinä peleissä tai tunnusmerkkeinä.

Näiden paikan on myöhemmin ottanut graafinen ilmaisutaide, joka *kaikkialla on ollut aluksi* puheen ilmaisemista kuvallisin keinoin. Tätä kautta esim. sementtisen kulttuurin piirissä aaltoa ilmaiseva murtoviiva on yhdistetty vettä ilmaisevaan foinikialaiseen käsitteeseen, josta on peräisin M-kirjain sekä kreikan että latinan kirjaimistossa. Vanhimmat merkit ilmaisivat metsästyksessä ja karjanhoidosta toimeentulonsa saaneiden ihmisten tarpeita: merkittiin riistopolkuja, osoitettiin omistussuhteita, autettiin muistamaan joitakin asioita tai esineitä, manattiin henkiä. Niitä ei useinkaan ollut tarkoitettu kommunikaatiovälineiksi, mutta silti ne ilmaisivat ympäristöönsä henkilökohtaisia kokemuksia ja tulkintoja.

Monet tällaisista merkinnöistä viittasivat suoraan tarkoitettuun esineeseen, mutta monet olivat myös abstraktisia, niitä ymmärsivät vain niiden käyttäjät eikä niitä ole voitu tulkita jälkipolville. Nämä merkit ovat kuitenkin liittyneet tiettyihin ihmisryhmiin, joiden keskuudessa ne ovat siirtyneet sukupolvelta toiselle. Siten on syntynyt myös tiettyä muotojen kestävyyttä, joka on kehittyneen kirjoitusjärjestelmän olennainen ehto. Kreetan kuvakirjoitus on syntynyt lähes samanaikaisesti kun luolapiirrokset Espanjassa, mutta edellinen edustaa jo korkeampaa kulttuuria ja itse asiassa kirjoitusta.

Kuvakirjoitusta (piktografiaa) on käytetty aluksi pääasiassa muistin apuvälineinä. Merkit ovat äärimäisen yksinkertaistettuja ja muuttuvat lopuksi yhtä abstraktisiksi kuin puhekielen sanat. Toisin sanoen: ne eivät enää ilmaisekaan esim. jotakin tiettyä puuta vaan muuttuvat puun yleiseksi käsitteeksi. Niinpä esim. azteekkien kirjoituksessa esiintyy ja sanoja ilmaisevia merkkejä (heimojen nimiä) ja kun niiden rinnalla on kuvallisia esityksiä, niin voitiin ilmaista jo melko monimutkaisiakin käsitteitä. Azteekkien kirjoituksessa pätevät vielä kuvakomposition säännöt, kun taas esim. cuna-intiaanien kirjoituksessa ainoa painava tekijä on tarkoitetun laulun sanojen järjestys. Rivit on yhä kirjoitettu alkukantaiseen tapaan samoin kuin talonpoika kyntää peltoaan: ensin yhteen suuntaan ja sitten taas seraavalla rivillä toiseen. Kun merkit muuttuvat kohden todellista kirjoitusta, niin samalla niiden kuvaavat merkit muuttuvat asteittain yhä vähemmän hallitseviksi. Vain heikkoja jätteitä piktograafisista aineksista voidaan nähdä Pääsiäissaarten merkeissä, kun taas lukutaidottomassa yhteisössä kuvakirjoitus on säilynyt meidän vuosisadallemme asti.

Perun inkat kehittivät monimutkaisen solmujärjestelmän tärkeäksi muistia vahvistaviksi aineksiksi (lähinnä lukusanojen osalle). Koska tämä "konkreettinen kirjoitus" ei käyttänyt hyväkseen kuvia, niin tulkitsija ei saattanut näitä solmunauhoja lukea, mikäli hän ei tietänyt ennakkoon, mihin aiheluokkaan ne viittasivat. Samaan ryhmään kuuluvat pykälöidyt tikut, joita talonpoikaisyhteisöt ovat haltuunsa halkaistun tikun toisen puolen.

käyttäneet monissa maissa. Niillä ei vain ole korvattu lukutaitoa, vaan ne ovat olleet myös merkkeinä tehdystä työstä — kumpikaan osapuoli ei voi pettää toistaan saadessaan

KIRJOITUKSEN VARHAISIMMAT KEKSIJÄT

Mesopotamian sumerilaiset jaka vat yhdessä egyptiläisten kreettalaisten ja kiinalaisten kanssa kunnian tehokkaan kirjoitusjärjestelmän keksimisestä. Näiden maiden kaupunkivaltioissa katsottiin välttämättömäksi kirjan pitäminen tehdyistä sopimuksista ja suoritetuista toimituksista. Sumerilainen kirjoitus kehittyi ilmaisemaan temppelin taloudellisia toimia. Alkuperäinen piktografia alkoi saada foneettiset arvonsa epäilemättä sen jälkeen kun tarkoitettavat kohteet oli ilmaistava täsmällisesti. Vaikeasti kuvalla ilmaistava asia tai käsite korvattiin toisella, joka oli sitä lähellä, esim. käsite "kuya" sai ruveta myös ilmaisemaan käsitettä "kova". Täten yhdistelmämahdollisuudet kasvoivat, joskin tämä kirjoitus oli vieläkin hyvin alkukantaista.

Tämä kiila- tai nuolenpääkirjoitus ei milloinkaan edistynyt tavukirjoitusta pidemmälle ja sen käyttöön liittyi vähintään 80 merkkiä. Kuitenkin se oli jo huomattava hyppäys eteenpäin verrattuna kuvakirjoitukseen, jossa tarvittiin satoja tai tuhansiakin merkkejä, kuten esim. kiinan kielessä. Vain yksi kiilakirjoitusmuoto kehittyi suoraan aakkosiksi asti ja se on Ras Sharman (Syyria) ugariittinen kirjoitus, joka on peräisin toiselta vuosituhannelta ennen ajanlaskumme alkua.

Mesopotamiassa asuneet kansat, assyrialaiset ja babylonilaiset sekä myöhemmin hitit ja persialaiset perivät *kiilakirjoituksen sumerilaisilta* ja yrittivät soveltaa sen oman kielensä rakenteeseen. Tässä prosessissa merkit kehittyivät yhä pidemmälle pois piktografisesta alkuperästä ja muuttuivat muutamiksi vedoiksi, jotka olivat joko pysty- tai vaakasuoria tai kaaria tai niiden osia. Tämä merkkien kurinalainen geometrinen muoto heijasti myös näiden nuorten valtioiden tiukkaa rationaalista järjestelmää. Löydetyt lukemattomat savitaulut osoittavat, että kirjoituksesta oli tullut oleellinen osa valtiollista elämää. Lukutaidottomien auttamiseksi näiden abstraktisten merkkien viereen oli usein piirretty vielä selventävät kuvat. Kuitenkin kuvat ja kirjoitukset olivat jo täysin erillisiä, ei

(Jatkuu seuraavalla sivulla)

"Kasan suuruinen" kylmyys rikkaiden rankaisemiseksi

Rocky Mountain House, Alta. — Kalliovuorten kupeessa vaatimattomasti elävä intiaanipäällikkö Kävelevä Kotka — Walking Eagle — sanoi, että valkonaamojen varallisuus aiheuttaa "Heap Big" — kasan suuruisen kylmän ilman.

Vieraillessaan tässä kauppalassa esittääkseen vuotuisen sääennustuksensa intiaanipäällikkö Kävelevä Kotka sanoi, että Great Manitou — Suuri Henki — on vihoissaan valkoihoisten rikkauksista.

"Valkoihoiset ovat tulossa liian suuriksi ja liian rikkaiksi. Manitou ei tykkää siitä ja siksi hän antoi huonon sään."

Talven näköala: Paljon lunta ja kylmää säätä, lisäksi yksi paha mutta lyhytaikainen lumimyrsky sekä useita pienempiä

Mutta älkää hätäilkö. Intiaanipäällikkö sanoo, että tuleva talvi ei ole niin paha kuin oli viimevuotinen, mikä olikin Albertan historian yksi pahemmista. Lisäksi on tulossa aikainen kevät.

Kävelevän Kotkan sääennustukset ovat olleet viimeksikuluneen viiden vuoden aikana melko paikkansapitäviä. Tämä aiheutti sen, että hän pyysi viime vuonna maksua sääennustuksestaan.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Aimo Mäkelä (eikä Mäki kuten virheellisesti torstaina kerrottiin) Skead, Ont. täyttää lauantaina, lokakuun 2 päivänä 50 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Ajan merkki tämäkin. Uskomme myös, että tämän uskonvapauspäätöksen vaikutus tulee ennen pitkään tuntumaan muissakin kirkoissa.

Mitä muut sanovat

ARVOSTELUA VAIN ARVOSTELUN VUOKSI?

"Ehrnroothin mielestä Suomen tulisi joko kokonaan pidättäytyä esittämästä kannanottoja kansainvälisiin kysymyksiin tai jos niitä esitetään, tulisi mm. arvostelu kohdistaa tasapuolisesti kaikkiin suuntiin. 'Ei tunnu oikeutetulta puhua puolueettomuuspolitiikasta, jos arvostelu yksinomaan kohdistuu yhteen suuntaan maailmassa', lausui Ehrnrooth.

Tällä tavalla ed. Ehrnrooth ilmaisi äärioikeistolaisten mielihalun arvostella Neuvostoliittoa ja muita sosialistisia valtioita riippumatta lainkaan siitä onko niissä arvostelun sijaa vai ei. 'Tasapuolisella' arvostelulla äärioikeistolaiset haluaisivat hämätä sen, että nykyiset kansainväliset kiistat ja selkkaukset aiheutuvat pääasiassa Yhdysvaltojen esiintymisestä eri puolilla maailmaa. Jos tästä huolimatta arvosteltaisiin 'tasapuolisesti' ei oltaisikaan puolueettomia vaan puolueellisia, harjoitettaisiin parjausta. Havaitaan, että äärioikeistolainen puolueettomuuskäsitys on sama kuin 30-luvulla." — Kansan Tahto.

Suuria talousuudistuksia:

Hinnat, voitot, palkkiot ja luotot Neuvostoliitossa

Moskova. — Erittäin pitkälle meneviä muutoksia Neuvostoliiton talouden johtojärjestelmään ehdottaa pääministeri Aleksei Kosygin keskuskomitean kokouksessa sunnuntaina pitämässään alustuksessa. Hän ehdottaa hintojen, voiton, palkkioiden ja luottojen järjestelmää sosialistisen talouden ohjaamisen päämuodoksi.

Neuvostoliiton korkein kansantalousneuvosto ja eri asteiset kansantalousneuvostot lakkautetaan ja siirrytään aloittain ministeriöistä tapahtuvaan teollisuuden johtamiseen. Samalla liittotasavaltojen päätäntävaltaa niiden alueella suoritettavasta taloudellisesta toiminnasta lisätään ja tuotantolaitoksille itselleen annetaan mahdollisuus suunnitella ja päättää omasta taloudellisesta toiminnastaan.

Moskova. — Esittäessään sunnuntaina NKP:n keskuskomitean täysi-istunnossa raporttiaan Aleksei Kosygin korosti teollisuuden johdon menetelmien ja muotojen täydellistämistä.

Kosyginin selonteossa ehdotetaan useita toimenpiteitä valtion taloussuunnittelun tason kohottamiseksi. Suunnittelun on otettava ennalta huomioon se nopea tahti, jolla teollisuus omaksuu tieteen ja tekniikan uusimmat saavutukset. Samoin ehdotetaan toimenpiteitä tuotantolaitosten taloudellisen itsenäisyyden laajentamiseksi ja niiden osuuden lisäämiseksi talouselämän perussoluna. Edelleen ehdotetaan voimistettavaksi ja kehitettäväksi itsekannattavuutta sekä lisättäväksi teollisuuden taloudellista stimuloimista sellaisten keinojen kuin hinnan, voiton, palkinnon ja luoton avulla.

Selonteossa ehdotetaan työntekijäin ja virkailijain kiinnostuksen lisäämistä tuotantolaitoksen yhteisten työtulosten parantamiseen. Teollisuuden johdon parantamiseksi on muodostettava elimiä, jotka rakentuisivat tuotantoaloittain, ts. teollisuusministeriöitä, joilla on kaikki oikeudet ja jotka ovat täysin vastuussa näistä aloista.

Selonteossa ehdotetaan edelleen lakkautettavaksi Neuvostoliiton kansantalouden korkein neuvosto, kansantalousneuvosto, tasavaltojen kansantalousneuvostot ja talousalueiden kansantalousneuvostot.

Taloushallinnon ajanmukaistaminen on mahdotonta ilman sen demokraattisten perusteiden edelleen kehittämistä, ilman kansanjoukkojen kasvavaa osanottoa tuotannon johtoon, tähdensi Kosygin.

Liberaalipuolueen malminetsijä (Que. pääministeri Jean Lesage) lännellä.

PÄIVÄN PAKINA

SAIGONIN KENRAALIT JA ILOTYTÖT

Eräs tiistainen uutistieto palautti mieleen Toronto Star-lehden kirjeenvaihtajan Mark Gaynin heinäkuun kahdennentoista päivän Saigonin kirjeen, minkä otsikkona komeili silloin: "Saigon, perikadon, pikaisen huvittelun ja äkkikuoleman kaupunki."

Mainittu kirjeenvaihtaja kuvailee Saigonin elämää noin nimeensä:

"Saigon on piiritetty kaupunki, mikä on menettänyt uskon, luottamuksen, ylpeyden, moraalin. Se tuntee ontuvansa eikä tiedä miten paeta kohtaloaan . . .

"Myöhään iltapäivällä minä katselen näköalaa alhaalla lentävästä lentokoneesta. Saigonista lähtevät tiet ovat tyhjinä . . . Lähellä Saigonia näen kylän liekeissä. Savu nousee ylös, mutta mitään merkkiä ei ole elämästä . . .

"Itse Saigon on pelon, korruption (lahjottavuuden), pikaisen huvittelun, salavehkeilyn, itsepetoksen, kauniiden tyttöjen, ruokaa kerjäävien talonpoikaisvaimojen, munkkien, amerikkalaisten sotilaiden, ylellisyystavarakauppojen, poliisin jeep-autojen, piikkilanka-aitojen — ja äkkikuoleman kaupunki . . .

"Tässä etulinjakaupungissa ovat miltei kaikki hotellit porttoloita (brothels), baareja on lukematon määrä . . .

"Tällaisissa olosuhteissa kävelevät korruptio ja ahneus käsikädessä. Ensimmäinen mies, joka tarjoutui vaihtamaan minun dollareitania piestroihin mustan pörssin hinnoilla oli tullitarkastaja. Vuokra-auton ajurini tarjosi mustan pörssin rahaa, tai sen vaihtoehtona tyttöjä ja ilmaisi avoimesti harmistuneisuutensa siitä kun minä en hyväksynyt kumpaakaan tarjousta.

"Pian sain havaita, että Etelä-Vietnamin ekonomiassa vie musta pörssi hyvin tärkeätä osaa; että lahjukset ovat välttämättömiä silloin kun liikemiehet ovat tekemisissä valtion virkailijain kanssa — ja kenraalit eivät kuole köyhinä . . .

"Sotapakolaisten ja alemmin palkattujen valtion toimenhaltijain keskuudessa on suurta puutetta. Mutta kurjuuden rinnalla hankitaan suuria voittoja keinottelemalla ja mustasta pörssistä . . ."

Näin torontolaislehden kirjeenvaihtaja mr. Gayn, jota ei voida syyttää ainakaan radikaalisuudesta.

Mahdollisesti on kuitenkin joitakin sellaisia Epäileviä Tuomaita, kuin esimerkiksi allekirjoittanut, joka silloin ajatteli, että onkohan niin, että mr. Gayn ei ole sittenkään nähnyt pintaa syvemmälle?

Mene ja tiedä.

Mutta kaikelle sille moraalittomuudelle ja mistään piittaamattomuudelle, mistä mr. Cayn yllälainatussa uutiskirjeessään kertoi lähes kolme kuukautta sitten, saatiin viime tiistaina virallinen vahvistus Etelä-Vietnamin korkeimman hallitusviskaalin, pääministeri Nguyen Cao Kyn suusta.

New York Times, Associated Press ja Reuters uutispalvelun Saigonin uutisissa kerrottiin tiistaina sanatarkasti seuraavaa:

". . . Pääministeri Ky sanoi harkitsevansa avattavaksi viihdytystä varaavia kämppiä, joissa on sekä tyttöjä että baareja, Etelä-Vietnamissa olevia Yhdysvaltain rintamamiehiä varten.

"Hän sanoi (Saigonin) hallituksen kannattavan kontrolloitua prostitutioa niin, että yhdysvaltalaislääkärit tarkastava tytöt säännöllisesti.

"Pääministeri sanoi uskovansa, että yhdysvaltalaissotilaat ovat yleisesti puhuen käyttäytyneet hyvin."

Näin Etelä-Vietnamin korkein taho, tai itse pääministeri Ky, joka ei ilmeisestikään räpäytä edes silmäänsä ilman yhdysvaltalaisten "neuvonantajain" lupaa ja määräyksiä.

Mutta mahtaakohan kansallinen alennustila voida painua enää sen alemmaksi kun pääministeri sanoo suuressa viisaudessaan, että hänen "kontrolloitavat" porttonsakin tulevat vieraan maan, eli Yhdysvaltain lääkärien "kontrollin" alaisuuteen. — Känsäkoura.

Urheilua

Hurjaa kehitystä kolistelussa:

KIINAN PAINONNOSTOKISOISSA ENNÄTYKSET ALENNUSMYYNNISSÄ

Peking. — (KU — Sakari Selin) Jos joku lännessä epäilee Kiinan painonnostosta viime vuosina kantautuneita erinomaisia numeroita, hänen olisi pitänyt olla näkemässä, miten kiinalaiset punttimiehet pitivät pilkkanaan entisiä ennätyksiä Shihchahain voimisteluhallissa. Seitsemän päivän aikana ylitettiin viime vuoden lopussa voimassa olleet kansalliset ennätysnumerot 28 miehen voimin peräti 52 kertaa ja lopullisena saaliina kirjattiin 16 uutta ennätystä, joiden joukossa kaksi ME-numeroakin.

YHTEITULOS PARANI VIIDESSÄ SARJASSA

Heti alussa 120 nostajan kisoja juhlisti pari maailmanennätystulosta. Näissä kahdessa alimmassa sarjassa säilyi kuitenkin yhteistulos entisellään. Mutta sen jälkeen tehtiinkin sitten suursiivous myös yhteistulosennätyksiin.

Seuraavassa viidessä sarjassa saatiin kaikissa aikaan yhteistuloksen parantuminen. Kiinan ennätykset sarjottain nyt seitsemän päivän "alennusmyyntien" jälkeen näyttävät seuraavilta:

Sarja 56 kg 350 kg, sarja 60 —370 kg, sarja 67 — 400 kg, sarja 75 — 412,5 kg, sarja 82.5 — 455 kg, sarja alle 90 kg 455 kg ja raskassarja 477,5 kg.

Jonkinlaisina vertauslukuina lienee syytä mainita, että ennen vuotta 1949, jolloin Kiinan kansantasavalta perustettiin, olivat täkäläiset kansalliset ennätykset seuraavat: 56 kg — ei tilastonumeroa, 60 — 275 kg, 67 — 270 kg, 75 — 297.5 kg, 82.25 — 307,5 kg, alle 90 ei tilastonumeroa ja raskassarja 325 kg.

Tätä voi sanoa jo pienoiseksi tason nousuksi. Etenkin kun vuoden 1945 jälkeen pidettiin ensimmäiset Kiinan mestaruuskilpailut vasta vuonna 1955, 10 vuotta sitten!

PERUSTEELLISTA TYÖTÄ "POSTIKISAT" MUOTIA

Mikä on tämän hämmästyttävän nousun salaisuus? Siihen ei voi löytää muuta syytä kuin sen, että kiinalaiset ovat tehneet urheilun parissa viime vuosina perusteellista ja tunnollista työtä.

Kaksi kolmaosaa 120 nostajan joukosta, jotka nyt ottivat osaa kansallisiin kisoihin, oli uusia tulokkaita. Näitä uusia tulokkaita koulutetaan kaikkialla maassa ns. urheilukouluissa, jotka vastannevat meidän seuratoimintaamme, mutta joiden toiminta lienee tuloksista päätellen varsin tehokasta.

Oli mielenkiintoista todeta että täälläkin harrastetaan kotilavakilpailuja aivan suomalaiseen tapaan. Kiinan painonnostoliitto järjestää säännöllisesti näitä "postikisoja" kaikkialla maassa. Kilpailujen tulokset lähetetään painonnostoliittoon, joka sitten luokittelee ne ja määrittelee voittajat. Pari vuotta sitten järjestetyissä nuorten nostajien kotilavakilpailuissa jaettiin 533 parhaalle palkinnot ja eräitä näistä nähtiin nyt Pekingissä uhkailemassa maan ennätyksiä.

KOLME ME-VELJESTÄ TROOPPISESTA ETELÄSTÄ

Eivätkä huipputulokset ole seurausta vain suurten massojen noususta, vaikka silläkin on tietysti osuutensa. Erikoisena piirteenä on todettava, että kolme kiinalaista maailmanennätystä on tullut pienestä troopillisen etelän kaupungista. He ovat 20,000 asukkaan Sheklungista Kwantugin maakunnasta. Hämmästyttävintä on, että nämä kolme voimamiestä ovat kaiken lisäksi veljeksiä!

ME-tehtailun aloitti tässä kolmen veljeksen sarjassa Chen Ching-kai joka sai vuonna 1956 kunnian avata Kiinan ME sarjan. Sen jälkeen tämä mies on parannellut ME-lukuja yhdeksän kertaa. Chen Chingkain nuoremmat veljet Chen Manlin ja Yeh Hao po ovat nostaneet alimmassa sarjassa, 56-kiloisissa. Heistä viimeksimainittu kohosi täällä pidettyjen kisojen eräaksi kirkkaimmaksi tähdeksi.

Tapasin miehen kilpailupaikalla ja vakuutuin siitä, että hänellä on vielä paljon sanottavaa maailman parhaitten kääpiösarjalaisten välien selvittelyssä.

MAAILMAN HUIPULLE VIIDESSÄ VUODESSA

— Olin ensi kertaa mukana Kiinan nuorten mestaruuskisoissa viisi vuotta sitten. Tempaustulokseni oli silloin vain 85 kiloa, kertoi 23-vuotias Yeh.

Näissä kisoissa paransi hän tempauksen ME-numeroita kaksi kertaa: ensimmäisellä ylittämällä meni 113 kiloa ja neljäntoista minuutin kuluttua 115 kiloa. Kahden ennätystuloksen saavuttaminen samassa nostosarjassa lienee varsin harvinainen tapaus, se osoittaa miehellä olevan tavallista enemmän myös henkistä voimaa. Mies painoi ME-tuloksen jälkeen sitten tempussa punnituksessa 55,8 kg joten olosuhteet olivat tältäkin osin ennätyskelpoiset.

Paama 84.05

Tartto. — Tarton Mart Paama vastasi parhaasta tuloksesta Tarton ja Helsingin yliopistojen keskeisessä kaksipäiväisessä yleisurheilun ottelussa Tartossa. Paama paiskasi keihästä peräti 84.05 metriä osoittaen täten kuuluvansa maailman parhaimmistoon. Otteluvoiton korjasi Tarton yliopisto pistein 173—119. Suomalaiset veivät 9 lajin voiton nimiinsä. Salonen pinkoi 200 metriä ajalla 22,1. Rinne leiskautti kolmiloikassa 14.27 ja Hyvönen juoksi 800 metriä 1.56,2 ja 1500 metriä ajassa 3.59,0.

—•—

Storozhenko otteli 7689 p.

Jerevan. — Jerevanissa päättyi 26 pnä Neuvostoliiton ja Saksan Liittotasavallan välinen maavälinen kymmenottelussa. Henkilökohtaisen voiton näissä kilpailuissa vei NL:n Mihail Storozhenko 7689 pisteellä. Toiseksi tuli länsisaksalainen H. Bayes 7552 pisteellä. Kolmas oli Länsi-Saksan H. Gabriel 7418 pisteellä.

Maaottelun voittivat Saksan Liittotasavallan kymmenottelijat, joiden kokonaistulos oli 29436 pistettä. Neuvostoliiton joukkue jäi 49 pisteen päähän.

Ruotsalainen johtaa atomienergiatoimistoa

Tokio. — Täällä koolla olevan kansainvälisen atomienergiatoimiston yleis kokouksen istunnossa valittiin toimiston pääjohtajaksi uudelleen ruotsalainen Sigvard Eklund, joka on hoitanut tätä tehtävää vuodesta 1961 lähtien. Seuraava yleiskokous pidetään Wienissä vuoden 1966 syyskuussa.

Soittakaa meille kaikista vakuutuspulmistanne — Meillä on yli 20 vakuutusyhtiötä, jotka kauttamme palvelevat Teitä — — Me vakuutamme Teille kaiken minkä voi vakuuttaa — —

O. K. JOHNSON & ASSOCIATES LIMITED
(suomea puhutaan)

697 Bay St., Toronto 2-B, Ont. Toimistopuh. EM. 6-8586
O. NUMMINEN, kotiin HI 4-3356
HELEN HIRVONEN, kotiin WA 3-4378

CSJ:n OSASTOJEN KOKOUKSET

CSJ:n Wanupin osaston kuukausikokoukset pidetään jokaisen kuukauden viimeisenä sunnuntaina klo 1 ip. osaston haalilla. Sihteerin osoite: Voitto Lehti, R. R. 3, Sudbury, Ont.

CSJ:n Toronton osaston varsinainen kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 8 illalla Donhaalilla.

CSJ:n Sault Ste. Marien osaston sääntömääräinen kokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina kello 8 illalla omalla talolla, 321 John Street.

CSJ:n Beaver Laken osaston kuukauskokous pidetään joka kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä osaston haalilla. Kirjeenvaihtajan osoite: N. Pilspanen, R. R. 1, Worthington, Ont.

CSJ:n Vancouverin osaston kuukausikokoukset pidetään Clinton-haalissa jokaisen kuukauden toisena keskiviikkona. Kirjeenvaihto sihteerille: Art Siven, 3691 East Georgia St., Vancouver 6, B. C.

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä torstaina kello 8 illalla ja johtokunnan kokous samana iltana tuntia aikaisemmin eli kello 7 illalla. Kirjeenvaihto osoite 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

CSJ:n Sudburyn osaston kokoukset pidetään kerran kuukaudessa johtokunnan sopimuksen mukaan. Johtokunta kokoontuu useammin tarpeen mukaan puheenjohtajan kutsusta. Kirjeenvaihto sihteerille: Lyyli Pursinen, Box 354, Sudbury, Ont.

Kirkland Laken kuulumisia

Kirkland Lake. — Kirkland Laken naistenkerho aloittaa syystoimintansa ensi tiistaina, lokakuun 5 pnä kello 7.30 illalla Poikatalolla pidettävässä kokouksessa.

Joulu lähenee ja sekin antaa työtä.

Kansalaistemme keskuudessa on ollut sairauttakin tämän kylmän ja kostean syksyn johdosta.

Ottakaapa Kirkland Laken naiset ja myös "hitupeliin" kiinnostuneet huomioon, että tiistai-iltana kokoonnumme Poikatalolla. Siellä on Emman kahvipannukin kuumana. Näkemiin. — E.K.

Lepokodin tiedonantoja

Vancouver. — Finnish Canadian Rest Home Associationin jäsenyyteen toivotamme seuraavat jäsenet: Mrs. Hilma Laine, Armas Skytte, Herbert Willanio sekä Mr. ja Mrs. Nippa.

Kuoleman kautta on seurastamme poistunut mrs. Anna Vitick ja Oskari Kantonen. Hiljainen hetki heidän muistolleen.

Kahviaiset pidetään Suomi haalilla 3750 E. Hastings St. lokakuun 3 pnä kello 2 ip. Kaikki ovat tervetulleita.

Lepokotiyhdistyksen syyskonsertti ja tanssit on lokakuun 30 pnä alkaen kello 8 illalla Hastings Auditoriumissa 828 E. Hastings St. Tilaisuudessa on hyvä ohjelma ja musiikista huolehtii Pajalan orkesteri. Tässä tilaisuudessa myös jaetaan kunniakirjat täysin maksaneille jäsenille. Ravintolasta huolehtii erinomainen Naisten Voima. Juhlassa voi myöskin saada omakseen erikoisen ruokakorin, johonka lahjoituksia otetaan vastaan ilomielin (kahvia, sokeria tai kannuruokia). Tämä on syksyn suurin suomalaisjuhla, joten kaikki mukaan. Sisäänpääsy on vain dollarin.

Askartelukerho tarjosi kahvit wienerleipien ja jäätelön kera Lepokodin asukkaille sekä joillekin kutsuvieraille heinäkuun 31 pn iltana. Kaikki olivat erittäin tyytyväisiä ja toivoivat ,että tällaisia tilaisuuksia olisi useammin. Kiitos kaikille, jotka olivat auttamassa, erikoisesti Senja Palokoskelle, joka lahjoitti kerholle illan ylityöpalkkionsa $3.00 sekä plastikiä vaateripustimien päällystämistä varten.

Suurella kiitollisuudella mainitsemme seuraavat lahjoitukset:

Mrs. Clarke $10.00; Mr. ja Mrs. Jacobson $10.00 puutarhan kunnostusta avrten; samoin Mrs. Currilta $50.00 samaan tarkoitukseen Mr. ja Mrs. Haapanen, Texada Islandista $3.00; Mr. ja Mrs. Rissanen, Montrealista $5.00 ja Loggers Club $50.00. Kirjemerkeistä on tullut $1.00.

Alex Maunuksen muistolle $4.00; U. Gaddan muistolle ystäviltä $39.00; Alma Vitickin muistolle $22.00; Mrs. Lind lahjoitti kaksi paunaa kahvia. Kahden maton myynti tuotti $25.00.

Lahjoituksia täysihoitolalle: Mrs. Suonperä ja Jantunen omenia ja raparperiä; Christiet (Uusitalo) omenia; Peltolat vihanneksia; Mrs. Ursini kolme säkkiä punajuuria: Mrs. Arfam kurkkuja ja luumuja; Mrs. N. Voigt kurkkuja; Mrs. P. Palokoski luumuja; kannutettuja luumuja (sokeri ja työ mrs. Kekäläinen, luumut Mrs. Salo ja Mrs. Johnson päärynöitä. Kiitos kaikille lahjoittajiille.

Kodin pihojen kunnostamistalkoot jatkuvat edelleen, jos ilmat sallivat joka lauantai kello 9 ap. — 2 ip. Miehet, joilla on aikaa lauantaiaamuisin, lahjoittakaa sitä Lepokodin hyväksi. Kiitos.

Syysk. 21 pnä täyttyivät Kekäläisen ja Bergin autot innokkaista mustikan poimijoista Lepokodin hyväksi.

Mainospäällikkö
J. Varila.

Autolla yritetään äänen nopeutta

Salt Lake City, Utah. — Maailman ensimmäistä autoa, jolla yritetään ylittää äänen nopeus, viimeistellään parhaillaan ensimmäistä koeajoa varten Salt Lake Cityssa.

Walt Arfonsin uusi "Wingfoot Express" — tiettävästi maailman ensimmäinen rakettikäyttöinen auto — saapui aikaisemmin tällä viikolla Wendoveriin.

Auto, jonka käyttövoimana on 15 lentokoneisiin tarkoitettua rakettiyksikköä, yrittää saavuttaa uuden nopeusennätyksen maalla. Nykyinen enhätys 856 km/t on Waltin veljen, Art Arfonsin nimissä. 28-vuotias Bob Tatroe, joka ohjaa "Wingfoot Expressiä" uudessa ennätyskokeessa, uskoo saavuttavansa lähes 1,300 km:n tuntinopeuden.

Auton nokka on terävä, ja sen takaosa päättyy 2,7 metrin korkuiseen pyrstöön. Yleisvaikutelma muistuttaa kolmiota.

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

37-vuotias Ted Erikson heiluttaa kättään häntä seuranneelle veneelle uituaan pysähtymättä Englannin Kanaalin poikki molempiin suuntiin. Hän on toinen tämän tempun suorittanut uimari.

PRAVDA KRITIKOI ALGERIAN PIDÄTYKSIÄ

Moskova. — Ensimmäisen kerran Ben Bellan kukistamisen jälkeen Neuvostoliiton lehdistö sunnuntaina käsittelee Algerian sisäistä tilannetta maassa tapahtuneiden vangitsemisten yhteydessä.

Pravda toteaa, että Algerian kehitystä koskevien erimielisyyksien ratkaiseminen on luonnollisesti algerialaisten oma asia, mutta pidätetyt ovat tehneet parhaansa kehittääkseen Algeriaa itsenäisenä riippumattomana valtiona. Sen tähden oli luonnollista odottaa, että erimielisyydet ratkaistaisiin demokraattista tietä ilman pakotusmenetelmien käyttöä, lehti sanoo.

Algeriassa alkaneet vangitsemiset herättävät levottomuutta. Ne osoittavat, että nyt tässä maassa aktivisoituvat voimat, jotka eivät halua ylimenokaudella kiertämättömien vaikeuksien ratkaisemista demokraattisin keinoin. Isänmaanystävien vangitsemiset ja vainot eivät kuitenkaan auta hävittämään erimielisyyksjä ja vakaumuksia. Ne ovat imperialismin ja algerialaisen taantumuksen etujen mukaisia ja aiheuttavat hajaannusta isänmaallisten voimien ja sosialismin puolustajien keskuudessa, sanoo Pravda.

Lehti esittää Neuvostoliiton yhteiskunnallisten järjestöjen toivomuksen, että kaikki tämän maan isänmaallisten voimien riveissä syntyneet erimielisyydet ratkaistaisiin demokraattisin keinoin ja laillisuuden puitteissa.

Rasvaa oljista

Varsova. — Gdanskin polyteknillisen instituutin tiedemiehet ovat onnistuneet valmistamaan ravitsevia rasvoja sellaisista poikkeuksellisista aineista kuin puu, puulastut ja oljet. Tässä teknologisessa prosessissa vain alkuvaiheessa käytetään koneita. Perustyön suorittavat erilaiset mikro-organismit, home tai hiiva aineet, jotka muuttavat puussa ja oljissa olevat hiilivetyyhdistelmät rasvaksi. Gdanskin tiedemiehet ovat pystyneet hallitsemaan tätä jo kauan tunnettua kemiallista reaktiota ja siten hankkivat hyödyllisiä rasva-aineita.

Nyt laboratoriotutkimukset ovat päättyneet ja tiedemiehet suunnittelevat menetelmän soveltamista rasvateollisuudessa. Tutkimukset ovat osoittaneet, että täten saadut rasvat sisältävät aineita, jotka kykenevät poistamaan ihmisen elimistöstä kolesterolia joka edistää atherosklerosia. Näin ollen näitä rasvoja voidaan käyttää arvokkaana lääkeaineena. Sen lisäksi niitä voi käyttää margariinin, hienosaippuan ja jopa leipomotuotteiden valmistuksessa.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — Armas Oksanen, 42-vuotias kolmen lapsen isä kuoli heti kun Shahristan-nimisen englantilaisen rahtilaivan sisällä korjaustöitä suorittavat työläiset putosivat 30 jalkaa telineiden luhistuessa heidän altaan viime maanantaina kello 7.45 Northern Wood Preservers-laiturilla. Oksasen perhe asuu Nolalussa. Lähinnä suremaan jäi vaimonsa ja kolme lasta, veli John, South Gillies ja kaksi veljeä Sulo ja Jack Yhdysvalloissa ja kaksi siskoa, mrs. V. Niemi, Port Arthurissa ja Bertha Neva Nolalussa.

Tapaturmassa loukkaantuivat Fred Desjardine, William Westra, Stanley Cook ja Alfred Baccari. He ovat sairaalassa hoitoa saamassa.

KIRJOITETUN SANAN PITKÄ HISTORIA

(Jatkoa edelliseltä sivulta)

vätkä tarvinneet toinen toistensa tukea.

Kirjoittaminen uskottiin tuolloin tavallisesti kirjurikunnalle, mutta muutkin ihmiset osasivat jo lukemisen ja kirjoittamisen taidon. Kuningas Assurbanipal (668—628 e.a.a.) oli ensimmäinen hallitsija, joka todistettavasti osasi lukea ja kirjoittaa. Arvostaessaan suuresti kirjoitettua sanaa hän kokosi asuntoonsa Ninivehen huomattavan kiilakirjoituskirjaston, johon kuului myös naapurikansojen kirjoitettua sanaa.

Noin vuoden 2000 vaiheilla e.a.a. nousi korkealle kehittynyt egelaisminoalainen kulttuuri alueelle, jolla oli ollut asutusta tuhansia vuosia, ja sen keskuspaikaksi tuli Kreetan saari. Täällä kiilakirjoitus muuttui nopeasti käytännöllisemmäksi kirjoitusmuodoksi, joka paremmin vastasi kehityksen tarpeita. Vanhimmatkin sinetit osoittivat jo pyrkimystä muotoiluun ja ne ovat saaneet ovaalin, soikion, muodon. Esikuvina ovat saattaneet olla korkean taiteellisen muodon saaneet egyptiläiset hieroglyfit, mutta silti kreettalaiset kirjoitusmerkit ovat itsenäinen keksintö. Täälläkin jokapäiväinen tarve johti siihen, että merkit yksinkertaistuivat ja niiden lukumäärä väheni. Samalla kuva-aines katosi niistä melkein kokonaan ja ajan kuluessa päästiin noin 90 merkistä 64:ään. Kreetalta kirjoitus levisi muillekin saarille mm. Kyprokseen, jossa kirjoituksen kömpelyys osoittaa selvästi, että merkkejä yritettiin soveltaa muuhun kuin kreikan kieleen.

Sumerilaisten tavoin egyptilaisetkin keksivät jo varhain oman piktografisen kirjoitustapansa. Kirjoitus lähti liikkeelle kuvista ja kehittyi tavukirjoitukseksi sa moin kuin kreettalaisten ja hittienkin kirjoitus. Se ei silti käynyt lävitse täydellistä muodonvaihdosta ja säilytti useita ideografeja, kuva ilmaisuja, joten tarvittiin monimutkainen järjestelmä estämään virhetulkinnat. Kirjoittamisen Egyptissä yleistyessä käytettiin kuitenkin yksinkertaisempia muotoja ja egyptiläiset ottivat myös viimeisen askeleen kehittäen 24 konsonantin aakkosiston, joskaan niitä ei milloinkaan käytetty täysin itsenäisesti, vaan yhdessä kuvien ja hieroglyfien kanssa. Viime vaiheessa hieroglyfinkirjoituksessa käytettiin hieman yli 500 merkkiä, jotka järjestettiin aina siten, että kuvat kertoivat osan sanomasta.

Hieroglyfejä pidettiin vuosisatoja ratkeamattomana mysteerinä, kunnes ranskalainen Jean Francois Champollion v. 1822 selvitti niiden lukemisen. Apunaan hänellä oli ns. Rosetten kivi, jossa sama teksti oli sekä kreikan kielellä että hieroglyfeillä. Tämäntapaiset monikieliset tekstit ovat olleet välttämättöminä avaimina muinaisten kielten arvoitusten selvittämisessä.

1. PÄIVÄN TULOS 34 TILAUSTA VAPAUDELLE

Kolme paikkakuntaa, Creighton Mine, Whitefish ja Garson Mine täytti 1. päivänä osuutensa

Lehtemme levityskuukauden alkajaisiksi saapui konttoriin perjantaiaamuksi Vapaudelle kaikkiaan 34 tilausta, joista 27 uudistuksia ja 7 uutta. Suurkiitos tilausten hankkijoille sekä uusista tilauksista että uudistuksista ja tervetuloa lehtemme lukijakuntaan uudet tilaajat.

Tilauksia saapui tähän levityskuukauden ensimmäiseen katsaukseen seuraavasti:

Tilaaja, Creighton Mine, Ont., 1 uusi tilaus.

Elina Sundholm, Whitefish, Ont., 3 tilausta joista 1 uusi.

Tilaaja, myös Creighton Mine, Ont., 1 uusi tilaus.

Tilaaja, Estaire, Ont., 1 uudistus.

Tilaaja, R.R. 2, New Liskeard, Ont., 1 uudistus.

Jenny Jylhä 5 tilausta joista 2 uutta ja konttori 2 uudistusta, yhteensä Sudburysta 9 tilausta, joista 2 uusia.

Ida Romo, Wanup, Ont., 4 uudistusta.

Armas Laine, McKerrow, Ont., 1 uudistus.

J. Terho, St. Catharines, Ont., 1 uudistus.

Martha Ekblom, Timmins, Ont., 1 uusi.

Henry Rönty, Toronto, 2 uudistusta.

V. Koivuranta, Lappe, Ont., 1 uudistus.

Emil Hankila, South Porcupine, 3 uudistusta.

Tilaaja, Garson Mine, 1 uusi.

Lempi Korby, Sprucedale, Ont., 1 uudistus.

A. T. Hill, Port Arthur, 3 uudistusta.

Kolme paikkakuntaa, Creighton, Whitefish ja Garson täytti heti ensimmäisenä päivänä osuutensa uusien tilausten hankinnassa ja pääsi "rapioiden" hankintaan. Onnittelemme. Enemmän vain sellaista.

— Tarkkailija.

NLn–USAn suhteet ovat jäätymässä, sanoi Brezhnev

Moskova. — Puhuessaan Neuvostoliiton kommunistisen puolueen keskuskomitean kolmipäiväisessä istunnossa alkuviikolla, puoluejohtaja Leonid Brezhnev sanoi, että Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain väliset suhteet "ovat tulleet paljon mönimutkaisemmiksi, ja että siinä on selvästi havaittavissa (huonon tilanteen) jäätymistä", tiedoitti uutistoimisto TASS keskiviikko-iltana.

Brezhnev esitti valittelunsa myös siitä, että Neuvostoliiton yritykset suhteiden parantamiseksi Kiinan kanssa "eivät ole saaneet kiinalaisten tukea".

Britanniasta puhuen mr. Brezhnev sanoi, että Moskovan ja Lontoon suhteita vaikeuttaa se, kun Britannian työväenpuolueen hallitus tukee Yhdysvaltain sotatoimia Vietnamissa ja myös se, kun Lontoo on esittänyt oman ohjelmansa, minkä perusteella Länsi-Saksan johtajat pääsisivät käsiksi ydinaseisiin.

Suhteet Neuvostoliiton ja Länsi-Saksan välillä ovat "huonot" sanoi Brezhnev syyttäen, että Länsi-Saksa on tällä hetkellä "taantumuksen ja militarismin pääkeskus Euroopassa".

Neuvostoliitto on antanut huomattavan paljon aseita ja muita sotilastarpeita Pohjois-Vietnamille ja tulee edelleenkin antamaan, sanoi Brezhnev. Parhaiten kehittyneen ja voimakkaimman sosialistisen maan "velvollisuus on auttaa Vietnamin vapaustaistelua", kertoo Tass Brezhnevin sanoneen.

Yhteenvedossaan Neuvostoliiton ulkopolitiikan tavoitteista Brezhnev sanoi, että tavoitteena on sosialistisen maailmanosan lujittaminen, kansojen vapaustaistelun tukeminen ja rauhan säilyttäminen maailmassa.

Valtioliitto YAT:n ja Irakin välillä

Bagdad. — Irak muodostaa valtioliiton Yhdistyneen arabitasavallan kanssa, mutta ei halua täydellistä liittoa näiden kahden maan kesken, ilmoitti maan uusi pääministeri tri Abdel Rahman Al Bazzaz Bagdadin radion välittämässä tiedonannossaan.

Pääministeri sanoi, että presidentti Gamal Abdel Nasser on hyväksynyt tämän järjestelyn.

Irakin uuden pääministerin tiedonanto päätti yhdeksän päivää kestäneen vaitiolon, jota viranomaiset olivat noudattaneet entisen pääministerin kenraali Aref Abdel Razzakin 15. syyskuuta tekemän epäonnistuneen vallankaappausyrityksen jälkeen. Epäonnistumisensa jälkeen kenraali Razzak pakeni Kairoon.

Tri Al Bazzaz ilmoitti keskustelleensa presidentti Nasserin kanssa näiden kahden maan välisestä liitosta ja sanoi, että Yhdistyneen arabitasavallan presidentti oli hyväksynyt Irakin suunnitelman arabimaiden huippukokouksessa Casablancassa viime viikolla. Nasser hyväksyi tällöin ensimmäiseksi askeleeksi valtioliiton solmimisen näiden kahden arabimaan kesken.

Presidentti Nasser totesi tällöin, että ne, jotka vaativat heti täydellistä liittoa, eivät oivalla, mitä kaikkea tämä sisältäisi.

Irakin pääministeri ilmoitti edelleen että viime viikon vallankaappausyritykseen osallistuneista 65 miehestä oli 29 upseeria paennut maasta ja 16 pidätetty. Lisäksi oli kuusi siviili-ihmistä pidätetty, kaksi määrätty kotiarestiin ja 12 paennut.

Sisältörikas ja hieno julkaisu

"UUSI NAINEN"

irtonumeroita saatavana kirjakaupastamme seuraavat:

helmi-, maalis-, huhti- ja toukokuun numerot

Irtonumeron hinta 55c

Tilatkaa ja tutustukaa "Uusi Nainen"-julkaisuun!

Vapaus Publishing Company Limited

BOX 69, SUDBURY, ONT.

KAIKILLE OSAKKEENOMISTAJILLE!

Olkaa hyvä ja huomioikaa, että

International Co-Op Stores
LIMITEDIN

osakkeenomistajien

PUOLIVUOSIKOKOUS

pidetään

Sunnuntaina, lokakuun 17 pnä
kello 10 ap.

Finnish-haalilla, 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

Päivätty Port Arthurissa, syysk. 28 pnä 1965.
MRS. M. MURRAY, presidentti

Sivuliikkeiden kokoukset:

GERALDTON, tiistaina, lokakuun 12 pnä klo 8 ill.

FORT WILLIAM, tiistaina, lokakuun 12 pnä klo 8 ill.
Ukrainian Labour Temple, 203 Ogden St.

KAMINISTIQUIA, keskiviikkona, lokak. 13 pnä klo 8 ill.
Dog River Hall (Pohjolan haalilla)

SOUTH GILLIES, torstaina, lokakuun 14 pnä klo 8 ill.
Community Hall, South Gillies, Ont.

NOLALU, perjantaina, lokakuun 15 pnä klo 8 ill.
Community Hall, Nolalu, Ont.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

KENMORE LÄMMITTÄJÄ, hyvässä kunnossa, 55,000 B.T.U:n kokoinen. Kysykää puh. 673-2026.

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

WALLI & LAND
Laillistetut tilintarkastajat
SUDBURY
Donald A. Land, C.A.
1373 Gemmell St.
Puh. 674-9238
CHELMSFORD
Selmi Walli, C.A.
42 Main St. E.
Puh. 855-2300

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9595
62 Eyre St., Spruce kadun kulm.
SUDBURY

Salo Heinolta
suosittuja
FORD
AUTOJA JA TROKEJA
McLeod Motors
& Equipment Ltd.
Puh. 673-9501
Soittakaa "Collect" kauempaa

PUUtavaraa
kaiken kokoista niin alhaisella hinnalla
kuin **$79** tuhat jalkaa
Täydellinen valikoima rakennustarpeita
SÄHKÖ- ja PUTKITUSTARPEITA - MAALIA
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Maantie 69 etelään Richard Lakella
Posti: Site 8, R.R. 3, Sudbury

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Sävel-kuoron harjoitukset pidetään Finnish haalilla keskiviikkona, lokakuun 6 päivänä, kello 7.30 illalla. Kaikki entiset laulajat mukaan, olkaa ystävällisiä. Uudet laulajat sydämellisesti tervetulleita. R.

Finnish haalin tansseissa, lokakuun 2 pnä, soittaa V. Villgren ja hänen yhtyeensä Suomesta hiljan tullut iskelmälaulaja Paula Kristina laulaa koko illan.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin, kello 1—11 ip.

Seuraava suurempi tilaisuus on Sävel kuoron kabaretti Finnish haalilla lauantaina, lokakuun 16 pnä.

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt.
Kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5631
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Ajanvietelukemista
HALVALLA
"Viikonloppu"
julkaisun
IRTONUMEROITA
Nyt alennetulla hinnalla
25c kappale
Ynnä postikulut: 3 numeroa 7c, 6 numeroa 11c ja 12 numeroa 16c. Saatavana No. 15stsa No. 45 asti.

Elm-kadun osa on taas suljettu Nolin-puron takia

Kaupungin insinööri T. L. Hennessey määräsi torstaina Elm kadun suljettavaksi liikenteeltä Young ja Carleton väliseltä katuneliöosalta siksi kun pelätään länteen johtavan ajokaistan sortumista ja luhistumista. Liikenne suljettiin epämääräiseksi ajaksi torstaina kello 7 ip.

Insinööri Hennessey sanoi, että kadun alla olevaa puron siltaa on lujitettava ja sitä ei voida tehdä ennen kuin Nolin puron vesi laskee. Mainittu puro menee Elm kadun alitse juuri Young kadun länsipuolelta ja yhtyy Junction puroon.

Osa mainitusta kadunalaisesta sillasta luhistui elokuussa ja katu suljettiin liikenteeltä pariksi viikoksi. Korjaustöitä on hidastanut kaupungin ja Edward Motorsin väliset omaisuuskiistat.

Tommy Douglas vieraili täällä torstai-iltana

Sateisen ja sumuisen sään vuoksi eivät lentokoneet voineet laskea torstaina Sudburyn lentokentälle ja sen vuoksi oli uuden demokraattisen puolueen kansallisen johtajan T. C. "Tommy" Douglasin seurueineen matkustettava New Liskeardista suhteellisen hitaalla autokyydillä Sudburyyn.

Huonon sääsuhteen vuoksi mr. Douglas saapui Sudburyyn odotettua myöhemmin — vasta puoli kuuden tienoissa illalla. Tästä johtui myös se, että kello viideksi ilmoitettu sanomalehtimiesten haastattelutilaisuus oli järjestettävä myöhemmäksi.

Kaikesta huolimatta sanomalehtien, radion ja tv-edustajain haastattelutilaisuus pidettiin President-hotellissa ja mr. Douglas puhui myöhemmin illalla No. 17 maantien varrella Barrydowne Roadilla sijaitsevassa Sorrento-hotellissa pidetyssä kokouksessa Sudburyn vaalipiirissä NDP:n ehdokkaana olevan valtuusmies Bud German ja Nickel Belt vaalipiirissä NDP:n ehdokkaana olevan valtuusmies Norm Fawcettin sekä Algoma East vaalipiirin ehdokkaana olevan Walter Stuartin puolesta.

Pitkästä automatkasta huolimatta mr. Douglas oli pirteässä taistelutuulessa selittäessään reportteireille ja myöhemmin valitsijoille nykyisen hallituksen syntejä, yhteiskuntarakenteemme aiheuttamia pulmia ja sitä, mitä hänen puolueensa, NDP lupaa tehdä tilanteen korjaamiseksi.

Mr. Douglasin avustaja, Maynard Willard, joka saapui tänne yhdessä puoluejohtajan kanssa, sanoi lehtemme edustajalle, että edellisenä iltana Kirkland Lakella pidetty NDP:n vaalikokous onnistui suurenmoisesti. Mr. Douglasin puhe oli saanut hyvin lämpimän vastaanoton yli 400 henkeä käsittäneeltä kokousyleisöltä Kirkland Lakella. Myös Timminsissä, New Liskeardissa ja pohjoisen muissa asutuskeskuksissa oli mr. Douglas saanut lämpimän vastaanoton, kuten hän sai torstai-iltana täälläkin.

Puhuen Sudburyn seudulla tänä kesänä vallinneista huonoista sääsuhteista, mr. Douglas sanoi, että Sudburyn piiri tulisi julistaa hätätila-alueeksi, ja että alueen farmareille olisi saatava liitto- ja maakuntahallituksen apua, jotta he voisivat elää itse ja elättää karjansakin talven yli.

Paavi Puolaan ensi vuonna?

New York. — Paavi Paavali VI on päättänyt vierailla Puolassa luultavasti ensi vuonna, ilmoittaa amerikkalainen aikakauslehti Newsweek maanantaina.

Lehti väittää, että Vatikaani on ilmoittanut paavin päätöksestä Puolan kirkon päämiehelle, kardinaali Wyszynskille parhaillaan pidettävässä Vatikaanin neuvoston istunnossa.

Trout ja Perch järvien vettä Ramsay järveen

Junction Creek Conservation hallinnon puheenjohtaja Colin Caswell tiedoitti torstaina suunnitelmasta, jonka perusteella aiotaan saada New Sudburyn tulvavaara poistetuksi ja Ramsay järven kautta riittävästi vettä kaupunkilaisten käyttöön seuraavan 10 vuoden ajaksi.

Mainittu hallintoelin aikoo seuraavan parin vuoden aikana käyttää tämäntapaisten suunnitelmien toteuttamiseksi noin $4,000,000, josta maakuntahallitus maksaa 75 prosenttia. Erikoisen tärkeänä mainittu hallinto pitää sitä, että saadaan vuosittain 1,000,000,000 gallonaa vettä Trout järvestä Ramsay järveen.

Vuoden 1966 loppuun mennessä hallinto toivoo saavansa rakennetuksi Maley padon, minkä uskotaan kontrolloivan 50-prosenttisesti New Sudburyn tulvatilannetta. Nämä työt aloitetaan vielä tänä vuonna. Vuoden 1967 loppuun mennessä aiotaan saada rakennetuksi Nickeldale pato roomalaiskatolisen hautausmaan lähettyville Lasalle kadulla. Sen avulla kontrolloidaan Flour Mill-alueen ja New Sudburyn osien tulvatilanne.

Vuoden 1966 loppuun mennessä yritetään saada vettä Trout-järvestä Ramsay-järveen. Tämä vesi juoksee nyt "luonnollista tietä" Lily-puroon auttamatta millään tavoin kaupunkia.

Kun Trout-järvi on korkeammalla kuin Ramsay-järvi, mainittu hallinto toivoo saavansa sen vettä omalla painollaan Ramsay-järveen putkilinjaa pitkin. Kun putkia ei tarvitse jäätymisen välttämiseksi — siinä kun virtaa jatkuvasti vettä — kaivaa syvälle maahan, tätä putkitustyötä pidetään suhteellisesti puhuen helppona tehtävänä.

Sen lisäksi on tarkoitus saada lisävettä Perch-järvestä Laurentian-järveen ja sieltä Ramsay-järveen. Nämä työt aloitetaan tänä vuonna ja päätetään ensi vuonna. Täten menetellen saadaan kaupungille yli välttämätön määrä vettä.

Sudburyssa käytetään keskimäärin 6,000,000 gallonaa vettä päivässä. Vuoden mittaan käytetään vettä noin 2,190,000,000 gallonaa.

Mainittu hallinto toivoo ja uskoo, että Perch- ja Trout-järvestä saadaan riittävästi lisävettä Ramsay-järveen ja sieltä kaupungin yleiseen käyttöön.

Pitäen tähtäimen ohjelman kannalta katsoen kaupunki pitää edelleen silmällä sitä, että tulevaisuudessa on ehkä saatava lisävettä myös Wahnapitae-järvestä.

Hyvin onnistunut "harvestibingo"

Torstai-iltana Finnish haalilla pidetty "harvestibingo" onnistui sateisesta ja sumuisesta säästä huolimatta suurenmoisesti.

Sudburyn seudun farmarit ja kotipuutarhurit olivat jälleen lahjoittaneet hyvin avokätisesti kaikenlaisia maantuotteita — villikarpaloista kaikenlaisiin juurikasveihin ja hedelmiin asti. Ihmetellä täytyi miten koko kesän vallinneesta huonosta sääsuhteista huolimatta kansalaiseemme olivat voineet täällä kasvattaa niin komeita maantuotteita. Finnish haalin avaran juhlasalin näyttämön edusta olikin komea nähtävyys, sillä siellä oli kirjaimellisesti puhuen kuormakaupalla hyviä juurikasveja, hedelmiä ja muita voittoja.

Bingon pelaajia oli myös kertynyt kiitettävä määrä ja kaikilla tuntui olevan oikein miellyttävä ilta. Monen monet pelaajat saivat viedä kantamuksittain kotiinsa hyviä maantuotteita, mutta vaikka enemmistö saikin hymyillä "onnettaren" suosiollisuudesta, oli siellä kuitenkin sellaisiakin, jotka jäivät tällä kertaa ilman voittoja. "Tasan eivät käy onnen lahjat" bingopelissäkään.

Bingokomitean puolesta on pyydetty lausua lämmin suurkiitos kaikille maantuotteiden ja muiden bingovoittojen lahjoittajille, bingon pelaajille hyvästä kannatuksesta ja kaikille niille jotka tavalla tai toisella auttoivat tämän tilaisuuden onnistumista.

"Seuraavassa harvestibingossa tavataan varmasti", sanoivat monet illanviettoon osallistuneet toisilleen jäähyväisiksi kello puoli yhdentoista aikaan illalla, jolloin puoli kahdeksalta alkanut illanvietto loppui.

Harvestibingovoittoja lahjoittivat seuraavat: Frank Kuusisto, Aune ja Carl Saarela, Aimo ja Kaarina Mäki, Lempi Hirvelä, Impi ja Frank Tommila, Elsa ja Erkki Niemistö, Gust Salminen, Greta Luoto, J. Holmstedt, Aini ja Nick Grundsten, Aune Kallio, Vera Lindholm, Vilma Nieminen, Esther ja Toby Hakala, Ida ja Oiva Vesterback, Emmi ja Hans Suomala, Selma Freeman, Fanny ja Karl Suominen, mrs. Väinö Hietanen, Laina Tolppanen, mrs. Myllymäki, mrs. Koski, Ida Nordlund, Lea Salonen, mrs. Toivo Palonen, mr. Lind, Olga Kallio, Betty Kopsala, Hilja Smith, Fred Kivinen, Hilda ja Tom Tuori, Piispaset, Helen ja Eino Tikkanen, Helmi ja Werner Lammi, Olga ja Toivo Taipale, Ida ja Frank Mäkinen, Sylvia Blomqvist, Miriam ja Antti Hankonen, Elina ja Arvi Sandholm, Alice ja Oiva Santala, Jenny ja Eino Santala, Tilda Santala, Senja ja Vic. Jutila, Helmi ja Olavi Lindroos, Anita Sproule, Senja ja Edwin Suksi, Red & White Store, Garson, Loblaw, New Sudbury, Dominion Store, Lasalle Blvd., Maiju Airila, Venla ja Antti Luukko, Irja ja Aatu Koivula, Väinö Raim, Lily Ahvonen, Vilma ja Eino Lehtola, Melvin Grocery, Elina Pankka, Tilda Männistö, mrs. Brynolf Poutiainen, Helga ja Tauno Piilonen, Irja Hughes, mrs. Leo Jarvis, Hilja ja Antton Kaisla, Kauko Kallio, Anja ja Kalle Kassinen, Ida ja Oscar Männistö, Rauha ja Aimo Mäki, Aili Roininen, Elsa Riekko, Martha Wähämaa, Riikka Viitasalo, Frank Koivu, Lyyli ja Jussi Pärssinen, Tilda Palomäki, Mary Kaven, Sofia Pöntiö, Anna Viita, Hilma ja Ensio Wuori, Alina ja Wm. Eklund, Tyyne ja Kaarlo Harju, Joonas Kivi, Eric Sytelä, Helmi Ahonen, Hilda ja Martti Wälimaa, Impi Mähönen, Selma ja David Ritari, C. J. Jacboson Shopping Centre, Greenspoon, Hulda ja Eino Korhonen sekä mr. ja mrs. Martti Lämpsä ja Lydia Mäki.

Teiden hoidossa uusia järjestelyjä

Long Lake. — Äskettäin pidetty tieverovelvollisten kokous täkäläisellä koululla oli ihmettelyä herättävä. Broder townshipissa on kolme koulupiiriä 1, 2 ja 3. Kullakin koulupiirillä on oma 3-henkinen tiekomissioninsa. Numero 2 koulupiirin komissiolla on ollut kuusi mailia santatietä huollettavanaan, ja kukin kiinteimistö maksoi $10.82, eli yhden tietyöpäivän palkan tieveroa.

Nyt esitettiin No. 2 komitean huoltoon kolmen townshipin tiet, kuusi mailia lisää, eli yhteensä 12 mailia.

Täten No. 2 komitealle kuuluu Broder, Tilton ja Eden townshipit, aina intiaanien reserviin saakka White Fishissä. Kahden viime mainitun kunnan tiet ovat vasta aivan alkuasteellaan.

Tievero asetetaan hallituksen Provincial Land taxien kiinteimistöarvon mukaan. Pienin vero on yksi päivä tai rahassa $10.82. Ken laiminlyö tieveronsa maksamisen hänen maansa automaattisesti palaa hallituksen omaisuudeksi, ilman minkäänlaista oikeudenkäyntiä.

Neljäsataa tieveronmaksajaa on koulupiirissämme. No. 2 koulupiiri on vuodessa maksanut tieveroa noin $2,400; Tilton $1,200 ja Wavy Lake $400. Siis noin $4,000 vuodessa.

Kaikki kolme kuntaa ovat (unorganized) järjestymättömiä. Tievirasto on ottanut rahallisesti puoliksi osaa. Nyt tievirasto lupaa panna 2 dollaria kun me panemme yhden dollarin. Tiet Tilton ja Eden townshippeihin ovat tarpeellisia siksi että Ontarion maavirasto on niiltä seuduilta myynyt kesämökkitontteja niitä haluaville.

Kokouksessa tehtiin kysymys tie insinöörille, että miksi ei no. 1. ja no. 3 koulupiirejä, jotka sijaitsevat Broder townshipissa liitetty samaan yhteyteen? Hän selitti että on parempi seurata teitä kuin jakaa piirejä maantieteellisesti. Tiekomissionin kassa viedään Sudburyyn. Ennemmin sen hoito oli uskottu paikalliselle väestölle.

Insinöörin selityksen mukaan tiet laajennetaan 66 jalkaa leveiksi. Kun katselee tilastoja niin huomaa, että tämänlaiset leveät tiet tulevat kustannuksiltaan kalliiksi. Siksi hieman pelottaa, että joudumme yhä kin suuremman verokuorman kantajiksi. Ohjelman puolesta kuitenkin äänesti 24 ja vastaan 7.

Ennen marraskuun 1 päivää on koolle kutsuttava vielä toinen tiekokous. Siihen mennessä on verovelvollisten syytä harkita tätä kysymystä. Tuntuu kohtuuttomalta että vain no. 2 koulupiiri joutuu suurimman verokuorman alaiseksi toisiin townshippeihin verrattuna.

— Verovelvollinen.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Kukkasipulien istutusaika käsillä

Varhaiskevään kasvun ihmeen heti lumen sulattua ja suurenmoisen väriloiston alkukesän aikana saavat kokea ne jotka nyt syyskauden aikana muistavat istuttaa puutarhaansa kukkasipuleita.

Kukkasipulien edullisin istutusaika on syys-lokakuussa, jatkuen aina maan routaantumiseen asti. Erilaisten kukkasipulien laji- ja lajikevalikoimat ovat nyt runsaimmillaan ja puutarhasiemenliikkeistä on saatavissa myös istutusohjein ja värikuvin varustettuja kukkasipuliluetteloita, joista käy selville eri sipulikasvien lajikkeet, värit, korkeudet ja otollisimmat istutussyvyydet sekä suositeltavat sijoitusohjeet. Tiivistetyt ohjeet kukkasipulien istuttajille lienevät ajankohtaisina paikallaan muistin virkistämiseksi ja uusien istuttajien opastamiseksi.

ISTUTUSPAIKAT. — Kukkasipuleita voidaan istuttaa kaikkialle koristepuutarhaan, kukkaryhmiin, metsikköihin, nurmikentille, kivikkoryhmiin jne. Erityisen sopivia ne ovat ruusuryhmiin, joissa ne kukkivat värikkäästi koko alkukesän. Tällöinhän ruusut vasta kasvavat, puhjetakseen kukkaan tavallisimmin juhannuksen jälkeen ja heinäkuussa.

MAANLAATU. — Kukkasipulit menestyvät miltei kaikenlaisessa maaperässä, johon ne vain voivat juurtua. Liian kosteuden vaivaamassa tai hyvin kuivassa maaperässä sipulien juurtuminen kuitenkin vaikeutuu. Liian raskasta maalaatua voidaan mainiosti keventää kukkasiupleitakin varten nykyisin säkitäin saatavissa olevalla kasvuturpeella tai parantaa sitä lisäämällä esim. kompostimultaa.

SIJOITTAMINEN. — Sopusointuiseen ja tehokkaaseen väriloistoon päästään parhaiten istuttamalla samaa kukkasipulilajia ja väriä useampia — jopa kymmeniä tai satoja — samaan ryhmään. Matalakasvuiset, varhain kukkivat lajit istutetaan etualalle ja myöhään kukkivat pitkävartiset sipulikasvit taaemmas. Luonnonmukaiset, epäsäännölliset ryhmät ovat yleensä kauniimpia ja ympäristöönsä paremmin sulautuvaisia kuin säännöllisin ja suorarivisiin kuvioihin istutetut.

ISTUTUSSYVYYS. — Ennalta muokattuun maahan tai nurmikkoihin kukkasipulit istutetaan kärki ylöspäin n. 3—4 kertaa sipulin halkaisijan mittaiseen syvyyteen. Istutustiheydeksi voidaan suositella samaa etäisyyttä kuin niiden istutussyvyys on maassa. Istutettaessa on huolehdittava että sipulit joutuvat aina kuopan pohjalle ja että maa painuu tiiviisti niiden ympärille. Niinpä tulppaanin sipulit istutetaan sipulien koosta riippuen, n. 5—8 tuuman ja narsissi 6—9 tuuman syvyyteen. Erilaiset pikkusipulit, kuten helmililjat, kevätkellot, sinililjat, laukat ,lumikellot, kevättähdet, pikariliIjat yms. istutetaan n. 3—4 tuuman syvyyteen.

PEITTAMINEN. — Kukkasipulit ovat sangen kestäviä ja talvehtivat yleensä hyvin, varsinkin jos niiden suojaksi sataa hyvänlainen lumikerros.

* * *

Hyvin poikiva kromosomiperuna

Viime syksynä sai enäjärveläinen työnjohtaja Kalevi Nyyssönen lähes kilon painoisen perunan jonka hän lahjoitti myllykoskelaiselle valkuvaajalle Tauno Pöyrylle.

Istutettuaan puoliksi koemielessä perunan keväällä, huomasi Pöyry nyt syksyn satoa korjatessaan, että tuo nauriinkorvike" oli lisääntynyt monikymmenkertaisesti. Kaikkiaan 72 uutta perunaa — noin puoli sangollista — tuli tuosta kromosomiperunasta.

* * *

Ranskalaisille suomalaiset kengät mieleen

Suomalaiset Partalon valmistamat naisten kengät voittivat Bon Gout Francais ("Ranskalaisen hyvän maun")-kultapolkaalin Pariisissa hiljattain.

Suurin osa Pariisin suomalaisista kokoontui erääseen Champs Elysesen ravintolaan seuraamaan pokaalin luovutusta. Sen otti vastaan valmistajia edustava voittokenkien suunnittelija Pentti Palmroth.

Palmroth kuvaili kiitospuheessaan kenkäteollisuuden kehitystä Suomessa. Hän sanoi, etteivät suomalaiset kengät kilpaile ranskalaisten kenkien kanssa vaan täydentävät niitä.

Suomen Ranskan suurlähettiläs R. R. Seppälä onnitteli "Suomen Manchesterin" Tampereen, työntekijöitä, joiden työ on tehnyt mahdolliseksi "Palmrothin linjan luomisen ja sen markkinoimisen ulkomaille".

* * *

Suomeen kenkien tuontimaista ensi sijalla on Italia, toisella Länsi-Saksa ja sitten seuraavat Ruotsi ja Sveitsi. Vientimaista ensi sijalla on Ruotsi. Vielä viime vuonna oli kakkosena Norja, mutta tänä vuonna sen sijan on saanut Tanska, jota seuraavat Norja ja Sveitsi. Ranska on hyvässä nousussa. Miesten kenkien vienti on lisääntynyt runsaasti. Se on tänä vuonna kolme kertaa suurempi arvoltaan kuin viime vuonna.

Uraanikaivostyöläiset voivat lakkoutua

Elliot Lake. — Rio Algom Mines Nordic divisionan noin 400 työläistä, jotka kuuluvat terästyöläisten union osasto No. 5417 jäsenyyteen, ovat hyljänneet sovittelulautakunnan puheenjohtaja Trevor Smithin ehdotuksen ja valtuuttaneet neuvottelukomiteansa kutsumaan lakon mainittua yhtiötä vastaan, jos ei sopimukseen päästä 7 päivän kuluessa. Jos yhtiö ei osoita neuvotteluhalua työläiset lakkoutuvat ensi keskiviikkona, on terästyöläisten union aluedustaja Terry Mancini sanonut.

Yhtiön sanotaan luvanneen kolmivuotisen työehtosopimuksen perusteella 5 sentin palkankorotuksen kultakin vuodelta edellyttäen, että nyt oleva säästösuunnitelma, jonka mukaan yhtiö myöntää 5 sentti tuntia kohti säästökassaan, jäisi pois käytännöstä.

Kunnallishallinnot anovat pikaista edustusäänestystä

Blezard townshipin valtuusto lähetti torstaina puolisen aikaan maakunnan pääministeri John Robartsille sähkeen, missä ilmaistaan kunnanhallituksen tuki pyynnöille, että työsuhdelautakunta ratkaisisi pian Incon työläisten edustusäänestyskysymyksen.

Kunnanesimies Peter Kalmon valmistamassa sähkeessä sanotaan, että "kunnassamme ei ole tapahtunut juuri mitään edistystä sen jälkeen kun kahteen osaan jakaantumispäätös ilmoitettiin lokakuussa 1962. Meidän toivomuksemme on, että työsuhdelautakunta käsittelisi kiireellisesti tämän asian, sillä käsitys on, että kumman hyvänsä union saama suuri enemmistökannatus palauttaisi yhteisymmärryksen kasvavan työvoimamäärän riveissä.

"Blezard kunnassa on useita tyhjänä olevia hyviä koteja joiden pitäisi olla suttavana ja vain epävarmuuden tila estää työläisiä tekemästä rahallisia sitoumuksia ja työntämästä juuria kunnan elämään. Me pyydämme teidän apuanne nopean edustusäänestyksen muodossa."

Sudburyn pormestari Joe Fabbro lähetti samanlaisen sähkeen pääministeri Robartsille maanantaina. Capreolin pormestari ja Raysiden kunta sekä Neelon-Garsonin kunnanesimies Leo Jones lähettivät keskiviikkona pääministeri Robartsille samantapaisen anomussähkeen.

Mine Mill unio anoo tällaista edustusoikeutta Incon työläisille siksi kun yli 49 prosenttia Incon työläisistä on allekirjoittanut Mine-Millin jäsenanomuskortin ja myös siksi kun terästyöläisten union os. 6500 sai kolmisen vuotta sitten Incon työläisten edustusoikeuden hyvin kyseenalaisissa olosuhteissa ja vain 15 äänen enemmistön pohjalla.

Kansainvälisiä lehtimiespalkintoja

Santiago. — Santiagossa Chilessä kolmen päivän ajan koolla ollut Kansainvälisen lehtimiesliiton toimikunnan kokous, joka edustaa 30 Euroopan, Aasian, Afrikan ja latinalaisen Amerikan maan 110,000 lehdistön, radion ja television työntekijää, jakoi vuotuiset palkintonsa tänä vuonna kenialaiselle sanomalehtimiehelle Pio Pintolle (hänen kuolemansa jälkeen), australialaiselle lehtimiehelle Wilfred Burchettille, ranskalaiselle sanomalehtinaiselle Madeleine Rifautille sekä radio Santo Domingolle.

TILATKAA VAPAUS!

1966 FORD
NÄYTTEELLÄ
FALCON, FAIRLANE, FORD, BRONCO ja FORD TROKIT
Suomalaiset myyjät: LAURI HOTTI, ELMER PULKKINEN ja SULO HEINO mielellään palvelee Teitä,
McLEOD MOTORS
65 LARCH STREET SUDBURY
1965 MALLEJA JÄLELLÄ — TIEDUSTELKAA HINNOISTA

SURUN AIKANA
Henkilökuntamme jäsenet ovat parempia kuin vain työläisiä
Meidän henkilökuntamme koostuu tehokkaista, ymmärtäväisistä ihmisistä, joilla on naapureina yhdyskunnassanne rehellinen pyrkimys siihen, että tämä vaikea hetki tulisi Teille mahdollisimman helpoksi.
Palvellut yhdyskuntaamme 40 vuotta
JACKSON & BARNARD
HAUTAUSTOIMISTO
Hienoin palvelu ei maksa sen enempää
233 LARCH STREET SUDBURY